burgerkracht Limburg

Meedenken, MEEDOEN, Meebeslissen

- werkplan 2020 -

Sittard, oktober 2019

Auteurs: Floris de Bok, Han von den Hoff, Dan Martens

Vastgesteld door directie op 28-10-2019

We willen allemaal meedoen in de maatschappij en we vinden allemaal dat iedereen daar de kans voor moet hebben. Als we het daar over eens zijn is het niet zo moeilijk om dat te realiseren. Gewoon doen zou je zeggen.
Voor mensen in een kwetsbare positie is deelname aan de samenleving echter niet vanzelfsprekend en is er vaak meer nodig om hun situatie te verbeteren en goed te houden. Zelfredzaamheid gaat niet vanzelf.

Blijvende uitdaging

De uitdaging waar we als Limburgse samenleving voor staan is om daar samen verantwoordelijkheid voor nemen en de juiste invloed op uit te oefenen. Dat moet leiden tot een trendbreuk zoals verwoord in de ambities van de Sociale Agenda Limburg 2025 van de Provincie Limburg.

Door alle inspanningen in de afgelopen jaren van betrokken partijen in de verschillende domeinen is er een beweging gaande om de gezondheid en participatie van Limburgers te verbeteren en blijvend aandacht te geven aan de vitaliteit van de Limburgers. Die investering draagt bij aan het welbevinden nu en in de toekomst. Zij voorkomt een nieuwe periode van achterstand en ongelijkheid, in een voortdurend veranderende maatschappij waarin de burger zijn of haar plek moet vinden.
Die beweging is nog niet klaar en kan alleen slagen in structurele samenwerking met de burger. Burgers moeten tijdig en zinvol betrokken worden omdat het om hen (en hun situatie) gaat.

Rol van Burgerkracht Limburg

Vanaf het begin is de rol die Burgerkracht Limburg daarin heeft het inzetten op wat de burger daarin kan doen en om vanuit burgerperspectief samen met de burger (individueel en georganiseerd) het verschil te maken tussen meedoen en niet meedoen.
Om echt het verschil te maken is een geïntegreerde aanpak nodig waarbij alle leefgebieden en domeinen in samenhang worden benaderd.

We fungeren daarbij als hefboom om te zorgen dat burgers en met name burgers in een kwetsbare positie een stem krijgen, gehoord worden en gevolgd worden en dat instituties meebewegen om die burger te betrekken bij een duurzame verbetering van hun situatie. Dat is ook de insteek om burgers aan te spreken op hun eigen verantwoordelijkheid en hun zelfredzaamheid te versterken.
Voor zichzelf, voor de ander, samen met de ander en samen met professionals.

Die rol wil Burgerkracht Limburg in 2020 voortzetten en versterken door bij te dragen aan de burgerkracht in Limburg.
We willen het verschil maken voor burgers in een kwetsbare positie. Om dat te bereiken, richten we onze activiteiten ook op andere burgers. Versterking van sociale structuren is immers een randvoorwaarde voor een duurzame verbetering van de vitaliteit in Limburg. Vanwege de diversiteit van de populatie (in leeftijd, achtergrond, etc) ontwikkelen en gebruiken we hiervoor diverse instrumenten die elk zijn toegespitst op specifieke kenmerken van groepen burgers. Zo ontwikkelen we ons tot expertisecentrum op het gebied van burgerparticipatie en empowerment.
Daarnaast zoeken we altijd samenwerking met groepen burgers, maatschappelijke organisaties, instanties en instellingen. Daartoe smeden we coalities of sluiten aan bij bestaande samenwerkingsverbanden als we daar waarde aan kunnen toevoegen én die samenwerking bijdraagt aan onze eigen doelen.

Integrale aanpak
De werkelijkheid laat zien dat er vaak sprake is van multi-problematiek en dat het duurzaam veranderen van een situatie alleen kan als dit integraal gebeurt. D.w.z. dat er domeinoverstijgend wordt samengewerkt en dat thema's en aandachtsgebieden geen op zichzelf staande activiteiten kennen, zonder de brede noemer.
Burgerkracht Limburg gaat ervan uit dat er een continue verbinding bestaat tussen thema's, uitdagingen van bepaalde doelgroepen en de gevolgen van toepassing van bepaalde interventies op die betreffende doelgroep.
Meer en meer wordt gezocht naar de samenhang tussen onderwerpen als eenzaamheid, afstand tot de arbeidsmarkt, zorg, levensstijl, gezondheid, veerkracht, laatgeletterdheid, zelfredzaamheid, inclusieve samenleving en armoede.
Afzonderlijke thema's zijn geen solitair leidend principe voor de activiteiten van Burgerkracht Limburg.
Zo is arbeidsparticipatie nog steeds een relevant onderwerp, van belang voor 'bestaanszekerheid' en daarmee van invloed op de beleving van of feitelijk aantoonbare, verhoogde positieve gezondheid. Dat vraagt om een aanpak/benadering met slimme verbindingen met bestaande methodieken en instrumenten, waarbij de relevantie voor de doelgroep en de sector telkens maatgevend zijn.
De aandachtsgebieden waarop Burgerkracht Limburg zich richt is mede bepaald door de rol van de organisatie in de Limburgse samenleving en het verschil dat de organisatie voor burgers kan maken.

Positieve Gezondheid

Positieve Gezondheid helpt om Limburg gezonder en vitaler te maken. Het helpt individuen om zelf meer de regie te voeren en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gezondheid. Het is een handvat voor beroepskrachten en organisaties om in complexe situaties het perspectief van de burger centraal te stellen en samen te werken. Het overbrugt domeinen en biedt een gezamenlijke taal voor beleidsmakers, professionals en burgers.
Burgerkracht Limburg omarmt het gedachtegoed Positieve Gezondheid en zet zich in om, samen met ons netwerk, de beweging van Positieve Gezondheid vorm en inhoud te geven.
Daarbij hebben we speciale aandacht voor jongeren binnen deze beweging en mensen in een kwetsbare positie. Wat betekent gezondheid voor hen en hoe nemen zij die verantwoordelijkheid en regie over hen eigen gezondheid?
Maar ook door samen met ons netwerk andere (Quattro-helix)partijen te inspireren en ondersteunen bij het aan de slag gaan met het gedachtegoed Positieve Gezondheid. Zowel voor het bevorderen van gezondheid op individueel niveau als op collectief (bijv. gezonde wijk) niveau.

Hoofdlijnen werkplan 2020

Limburg telt ruim 1,1 miljoen inwoners. Die bepalen samen de vitaliteit. Statistieken over gezondheid, participatie, armoede, levensverwachting, zelfredzaamheid, zijn gebaseerd op het gedrag van al die mensen samen.
Willen we dat de vitaliteit verbetert, dan is onvermijdelijk dat burgers daartoe ander gedrag gaan vertonen. Zeker waar het de achterstanden betreft die de provincie kent ten opzichte van andere delen van ons land.
Burgerkracht Limburg probeert burgers langs verschillende sporen bewust te maken van hun situatie, hun eigen mening en ideeën daarover hoorbaar te maken en te inspireren zelf, vanuit hun eigen leefwereld, actief bij te dragen aan verbetering.
Deels zijn onze inspanningen direct gericht op burgers met verhoogde kwetsbaarheid
Daarnaast spreken we burgers aan die een verschil kunnen maken voor burgers in kwetsbare posities. Andere sporen zijn de inzet van ervaringsdeskundigheid en de samenwerking met maatschappelijke organisaties.
Een vijfde spoor dat we volgen is ondersteuning van professionals. Zij bieden professionele ondersteuning om concrete problemen op te lossen. Wij prikkelen en helpen hen om daarbij aansluiting te zoeken bij de behoefte van burgers en niet alleen uit te gaan van de eigen expertise.
Daarnaast maken we hen ervan bewust dat ze ook kunnen bijdragen aan versterking van de inbreng van burgers zelf bij de verbetering van hun leefsituatie.

Tot slot het versterken van de rol van expertisecentrum.

Onderstaand treft u een overzicht aan van activiteiten die wij voor elk van deze sporen in 2020 zullen uitvoeren.

1. Burgers

1.1. Informeren

- We maken specifieke informatie die relevant is voor mensen in kwetsbare positie, toegankelijk. Daarvoor richten we in 2020 samen met lokale partners nog meer fysieke (spreekuren sociale zekerheid) en digitale (provinciale helpdesk) steunpunten in, waar goed opgeleide (door de Burgerkrachtacademie) vrijwilligers vragen over sociale zekerheid en andere relevante onderwerpen beantwoorden en burgers gericht doorverwijzen. We gaan deze contacten met burgers nog meer dan voorheen ook gebruiken om structurele problemen te signaleren en door te spelen naar instanties. Dat is een van de manieren waarop we burgers een stem willen geven en waarop we professionals ondersteunen die te horen.
- Op verzoek van de provincie Limburg ondersteunt Burgerkracht de ontwikkeling en uitrol van de app CareFree die gebruikers (kinderen, burgers en professionals) informeert en adviseert over het omgaan met huiselijk geweld.
- Ook in 2020 zullen we burgers rond allerlei thema's uitnodigen om kennis en inzichten te verwerven, ervaringen te delen en zich te laten inspireren om rond die thema's zelf initiatieven te ontplooien. Al dan niet in samenwerking met partners, organiseren we minimaal 100 themabijeenkomsten, inspiratiesessies, escaperooms, workshops, (Pijler-) lezingen, netwerkbijeenkomsten en conferenties. Daarbij komen onderwerpen aan bod zoals (Positieve) gezondheid, betaald en vrijwilligerswerk voor burgers met afstand tot de arbeidsmarkt, armoede, burgerparticipatie, inclusieve samenleving, eenzaamheid, innovaties in de zorg en andere onderwerpen die we bij onze doelgroepen ophalen. We willen de deelnemers zo informeren, maar vooral ook inspireren om naar vermogen bij te dragen aan oplossingen voor hun problemen of het verschil te maken voor anderen. Onze insteek is dat bijeenkomsten altijd een vervolg krijgen, bijvoorbeeld door af te sluiten met vervolgafspraken, deelnemers achteraf te bevragen op hun ervaring en gedragsverandering. De ervaring leert dat bijeenkomsten gemiddeld 50 deelnemers kennen. Zo raken we in 2020 duizenden provinciegenoten rechtstreeks. Zij kunnen op hun beurt in de eigen omgeving de opgedane kennis en inzichten delen.
- Via algemene communicatiemiddelen informeren we inwoners over relevante onderwerpen. In 2019 hebben we nieuw beleid ontwikkeld over effectieve inzet van

eigentijdse media die aansluiten bij de manier waarop onze doelgroepen informatie verwerken. We zetten in 2020 diverse gedrukte, visuele en digitale media in om Limburgers te informeren over thema's, activiteiten, kansen en mogelijkheden. We proberen tevens gebruik te maken van kanalen die onze samenwerkingspartners gebruiken om met hun achterban te communiceren.

- Algemene communicatie staat niet op zichzelf, maar ondersteunt alle andere activiteiten van Burgerkracht Limburg. Zo blijven we persoonlijke verhalen van burgers optekenen, verzamelen en delen. Hoewel zo'n verhaal slechts één van 1,1 miljoen Limburgers betreft, zijn ze vaak exemplarisch en kunnen ze een enorme inspirerende en verbindende werking hebben.

1.2 Versterking inzet vrijwilligers

Bijzondere aandacht zal uitgaan naar een groep burgers die we gemakshalve als vrijwilligers benoemen. Voor Burgerkracht Limburg is onontbeerlijk dat vrijwilligers als participanten, ambassadeurs, trainers, workshopleiders bijdragen aan realisatie van onze doelen. Maar deze burgers moeten ook in de samenwerking met Burgerkracht Limburg meerwaarde zien. In 2019 kijken we kritisch naar relatie met deze belangrijke partners. Welke behoeften en mogelijkheden er bij hen liggen, in welke hoedanigheid ze een rol spelen, hoe we ze daarbij kunnen ondersteunen en vooral hoe we ze kunnen inspireren zich aan ons te verbinden. In 2020 zullen we het resultaat van die zoektocht vertalen naar concrete maatregelen. Dat moet ertoe leiden dat het aantal aan ons verbonden vrijwilligers stijgt en dat ze desgevraagd positief aankijken tegen de samenwerking met Burgerkracht Limburg.

1.3 Aandacht voor mantelzorgers

Het beroep dat vanuit het brede spectrum van zorg op deze burgers wordt gedaan, neemt toe. Ze worden geacht kwetsbare dierbaren op allerlei manieren te ondersteunen. Dat is vaak lastig te combineren met een gezin, een opleiding, werk, een rol als vrijwilliger en zeker met het eigen welzijn. Samen met het Platform Mantelzorg Limburg en andere koepelorganisaties, werkgevers, onderwijsinstellingen, instanties en andere partners waarvoor dit thema relevant is, zullen we aandacht vragen voor de kansen en risico's van mantelzorg. Zo dragen we bij aan de oprichting van een Mantelzorgacademie en geven we in het bijzonder jonge mantelzorgers een stem.

1.4 Verkenning ondersteunen veteranen

Het college van GS heeft in zijn college-akkoord een verkenning aangekondigd naar ondersteuning van deze doelgroep en daarbij Burgerkracht Limburg als potentiele partner genoemd. Wij zullen onze expertise in deze verkenning inbrengen.

1.5 Burgerkrachtacademie

Om deze en andere burgers te helpen hun rol zo goed en zelfstandig mogelijk uit te voeren, bieden we al geruime tijd opleidingen aan. We zullen in 2020 de uiteenlopende kennis en ervaring op dit terrein (Pijleracademie, train de trainer (Positieve Gezondheid), ambassadeurs Inclusieve samenleving, etc) bundelen en nieuwe modules ontwikkelen om tegemoet te komen aan de behoeften van burgers.

1.6 Burgerpanel

We breiden ons burgerpanel uit naar minimaal 1.000 deelnemers. Die kunnen ons helpen de spreekwoordelijke temperatuur rond een specifiek thema te peilen. We kunnen deze burgers gerichte vragen stellen en de antwoorden statistisch bewerken. In 2020 willen we ook onderzoeken in hoeverre differentiatie binnen het panel mogelijk is en of we onze partners toegang kunnen bieden tot dit onderzoeksinstrument.

2. Burgerinitiatieven

Naast groepen burgers met gemeenschappelijke kenmerken komt focus te liggen op burgerinitiatieven. Al dan niet geïnspireerd door onze communicatie-uitingen of ontmoetingen, zullen we burgers stimuleren zelf aan de slag te gaan met het verbeteren van hun leefomgeving en de kwaliteit van leven en ze daarbij ondersteunen als dat hen verder helpt. Door de opgedane ervaringen binnen onze organisatie te bundelen (bijv. de verschillende werkvormen, netwerken en uiteenlopende opleidingen van vrijwilligers) en verbinding te versterken (Initiatieven Limburg) kunnen we de impact van onze inspanningen vergroten.

2.1 Het steunpunt InitiatievenLimburg wordt nieuw leven in geblazen. De website waar initiatiefnemers informatie kunnen delen en vinden met anderen, wordt geactualiseerd. Hiervoor richten we een nieuw team van (bij voorkeur) vrijwilligers in die op zoek gaan naar actuele relevante informatie, die toegankelijk maken via de website Initiatievenlimburg.nl en zorgen dat deze informatiebron bekend is bij belangstellenden. Het aantal geregistreerde initiatieven zal daardoor flink groeien en ook het gemeten aantal bezoekers van de website zal nadrukkelijk toenemen. We

blijven daarnaast zoeken naar effectieve manieren om te stimuleren dat initiatiefnemers de informatie gebruiken om elkaar te benaderen en ondersteunen.

2.2 Het steunpunt InitiatievenLimburg biedt ook ondersteuning in de vorm van advies, het beschikbaar stellen en toelichten van handreikingen en waar nodig toegang tot scholing (Burgerkrachtacademie).

2.3 Het succesvolle initiatief Empower jouw initiatief wordt opnieuw uitgevoerd. Burgerkracht Limburg daagt burgerinitiatieven uit mee te dingen naar een financiële ondersteuning. De deelnemers krijgen daarnaast inhoudelijke hulp (advies en coaching) om hun initiatief verder te helpen. De Rabobank is een van de partners die dit traject faciliteren.

2.4 Met financiële steun van de Provincie Limburg organiseren we in 2020 een aantal innovatiesprints die burgerinitiatieven voor kwetsbare jongeren ondersteunen. Ook hier zoeken we lokale partners die zelf een idee willen uitwerken of versterken en daarbij wat hulp nodig hebben. Op basis van een beproefde methode helpen we de initiatieven hun doelen zelf te realiseren.

2.5 Burgerkracht Limburg wil zijn inspanningen op het gebied van burgerinitiatieven aanzienlijk vergroten. Wij zien daarin een hefboom om met een relatief kleine investering een groot en vooral duurzaam effect te bereiken. Door de omvang van onze opdracht en eerder aangegane langlopende verplichtingen, kunnen wij in 2020 echter niet zoveel capaciteit inzetten als we zouden willen. We gaan daarvoor op zoek naar extra budget waarmee we onze eigen inbreng kunnen versterken, maar ook meer burgerinitiatieven een noodzakelijk zetje kunnen geven.

2.6 Dat gebeurt deels via het Stimuleringsfonds Burgerinitiatieven. Dit voormalige Fonds Zeggenschap Zorgvragers is eind 2019 ondergebracht bij Burgerkracht Limburg. Een groep vrijwilligers werft fondsen en wijst die toe aan initiatieven die bijdragen aan de verbeteringen op de gebieden gezondheid, participatie en bestaanszekerheid. Burgerkracht Limburg ondersteunt deze activiteit met advies, administratieve ondersteuning, maar stelt zelf geen budget beschikbaar. Het fonds biedt namelijk gelegenheid aan particuliere en institutionele financiers om via een donatie steun uit te spreken voor burgers die zelf initiatieven nemen om de vitaliteit te versterken.

3. Ervaringsdeskundigen

In 2020 wil Burgerkracht extra inzet plegen op versterking van ervaringsdeskundigheid. Daarbij gaat het om burgers die, veelal op basis van eigen ervaringen met gezondheidsproblemen, armoede, werkloosheid, eenzaamheid, GGZ-problematiek en andere thema's, lotgenoten bijstaan. Ervaringsdeskundigheid mag in de ogen van Burgerkracht nooit worden ingezet ter vervanging van professionele hulp, maar kan die wel nadrukkelijk meerwaarde geven. Juist omdat het gaat om burgers die zelf in een vergelijkbare situatie hebben gezeten, maar die ook te boven zijn gekomen, kunnen zij goed aansluiten bij de leefwereld van mensen in een kwetsbare situatie. De drempel om hen te benaderen en hun bijstand te aanvaarden, kan lager zijn.
Voor de ervaringsdeskundige zelf kan het van grote waarde zijn dat zij een voormalige kwetsbaarheid nu juist als kracht kunnen inzetten om het verschil te maken voor anderen. In 2018 en 2019 zijn in de oostelijke en westelijke mijnstreek al goede vorderingen geboekt rond dit onderwerp. Die willen we in 2020 versterken en uitbouwen.

3.1 Burgerkracht zal nog meer ervaringsdeskundigen werven en verbinden om zelfhulpgroepen te vormen, ook in Midden- en Noord-Limburg.

3.2 We bieden opleidingen aan waar ervaringsdeskundigen basale kennis en vaardigheden krijgen om hun rol goed te kunnen spelen.

3.3 We informeren professionals over het bestaan en de mogelijkheden van ervaringsdeskundigen zodat zijn zorgvrager in voorkomende gevallen naar hen kunnen verwijzen.

3.4 We beheren de Zelfregietool waar actuele informatie over ervaringsdeskundigen toegankelijk is. Met de toename van het aanbod, zullen we ook meer bekendheid gaan geven aan het bestaan van dit instrument. Doelgroepgerichte communicatie moet dat doel ondersteunen.

3.5 Samen met het Arcus-college bereiden we ook een beroepsopleiding (MBO-4) voor waar ervaringsdeskundigen op het gebied van armoedebestrijding worden toegerust om ook op betaalde basis actief te zijn.

3.6 Naast de beschikbaarheid en toegankelijkheid van ervaringsdeskundigheid, zal aandacht uitgaan naar de benodigde randvoorwaarden om deze vorm van ondersteuning succesvol te laten zijn. Daarbij zal Burgerkracht ook samenwerking

aangaan op landelijk en zelfs internationaal niveau. Met name in Duitsland is veel waardevolle kennis en ervaring rond ervaringsdeskundigheid beschikbaar.

3.7 Een bijzonder aandachtspunt vormt de beschikbaarheid van fysieke ontmoetingsplaatsen voor de zelfhulpgroepen, ontmoetingen met kwetsbare burgers, coördinatie en overleg met professionals. Dit aspect wordt ingebracht in de voorgenomen verkenning rond het gebruik van gemeenschapshuizen in kernen, wijken en dorpen.

4. Maatschappelijke organisaties

De samenwerking met maatschappelijke organisaties is een belangrijke pijler onder het werk van Burgerkracht. Zij vertegenwoordigen en/of weerspiegelen groepen burgers in Limburg, bieden hen een stem. Die samenwerking is alleen effectief als hij voor de organisaties en Burgerkracht vruchtbaar is. In 2019 is, in het kielzog van de transformatie van Huis voor de Zorg naar Burgerkracht, nadrukkelijk gezocht naar die meerwaarde. De resultaten van die zoektocht zullen in 2020 leiden tot gezamenlijke activiteiten en structuren om de samenwerking verder vorm te geven. We helpen hen zich zo te organiseren dat ze realistische ambities (van hun achterban) kunnen vaststellen en die eigenstandig of in samenwerking met partners kunnen realiseren.

4.1 De Raad van Aangeslotenen is in ons bestuurlijke model ingericht als scharnier tussen het maatschappelijke middenveld en Burgerkracht. De ervaring leerde dat de meerwaarde van de gekozen constructie voor alle betrokkenen beperkt was. In 2019 zijn constructieve gesprekken gevoerd om hierin verbetering te brengen. In 2020 worden doelen, werkwijze, structuur en samenstelling van dit belangrijke orgaan opnieuw worden beschreven. Indien nodig worden de statuten van Burgerkracht aangepast om de veranderingen te borgen.

4.2 Burgerkracht heeft de maatschappelijke organisaties gevraagd om gezamenlijke thema's voor het werkplan 2020 aan te dragen maar ook hun behoefte voor ondersteuning. Waar mogelijk zal Burgerkracht inspelen op gemeenschappelijke behoeftes. Te denken valt aan een andere inrichting van de administratieve ondersteuning, versterking van communicatie met de achterban of transitie naar andere besturings- en samenwerkingsmodellen.

4.3 Naast koepel- en doelgroeporganisaties, ondersteunt Burgerkracht ook adviesraden sociaal domein, patiëntenverenigingen, cliëntenraden en andere vertegenwoordigende organen. We zullen in 2020 blijven inspelen op de

vraag/behoefte van deze organisaties, maar uit eigen initiatief ook inzetten op sterkere verbinding. We zullen de nu vaak separaat uitgevoerde diensten op het gebied van opleiding, coaching en advisering bundelen en de diverse gremia actiever informeren over ontwikkelingen, initiatieven, producten die voor hen relevant kunnen zijn. Of en hoe de deelnemers deze informatie gebruiken, is aan hen zelf.

5. Professionals

Hoewel professionals, die in onze provincie actief zijn, feitelijk ook burgers zijn onderscheiden we ze hier toch nadrukkelijk van Limburgers die niet in een professionele hoedanigheid werken.

Zoals aangegeven wordt de vitaliteit van Limburg vooral bepaald door het gedrag van burgers. Waar versterking van de algemene gezondheid of participatie nodig is, zullen veel Limburgers zich bewust moeten worden van de eigen situatie en daar verandering in aanbrengen. Professionals spelen daarin een belangrijke rol. Zij hebben immers direct contact met burgers en ook nog eens over hun kwetsbaarheid. Er is grote overeenstemming over het feit dat de behoefte en problematiek van de burger centraal moeten staan in het aanbod van professionele zorg en ondersteuning. Dat een integrale benadering nodig is die zoveel mogelijk uitgaat van de leefwereld van de burger. Deze ambitie wringt vaak met bestaande systemen, regelingen, voorzieningen en beroepsontwikkelingen. In het zorgaanbod is juist sprake van toenemende specialisaties, zijn regelingen, behandelpaden en voorzieningen juist sterk afgebakend en beperkt.

De omvang van de problematiek in Limburg en de enorme druk die dit met zich meebrengt op maatschappelijke kosten en professionals, helpt om over schotten heen te kijken. Ook het bestaan van een gemeenschappelijke taal in de vorm van het gedachtegoed Positieve Gezondheid is een belangrijke randvoorwaarde om vooruit te komen.

Burgerkracht Limburg kan de beweging bij uitstek versterken door zijn onafhankelijkheid en expertise. De organisatie heeft geen enkel eigen belang bij betere samenwerking van professionals en wordt er ook niet door bedreigd. Onze plek in het maatschappij maakt dat we snel en effectief verbinding kunnen leggen tussen professionals en burgers.

Onze expertise kan de samenwerking aan beide ‘kanten’ ondersteunen. We blijven op bestuurlijk- en uitvoerend niveau, gevraagd en ongevraagd, hameren op oog voor het burgerperspectief, een vraaggerichte benadering, een partnership met burgers. Waar nodig en mogelijk ondersteunen we professionals bij het veranderen van hun houding en gedrag met advies, opleiding, coaching en vooral verbinding met groepen burgers en met andere professionals.

5.1 Zoals aangegeven investeert Burgerkracht Limburg via thematische bijeenkomsten in bewustwording, kennis en inspiratie bij burgers. Professionals worden nadrukkelijk uitgenodigd deel te nemen aan dezen ontmoetingen. Zij kunnen zo kennisnemen van de problemen, behoefte en leefwereld van burgers, maar ook hun eigen inzichten te berde brengen. Waar ontmoetingen erop gericht zijn om initiatieven en nieuwe samenwerking te initiëren, kunnen professionals daarbij aanhaken.

5.2 We nemen deel aan coalities, samenwerkingsverbanden, (zorg)netwerken van instanties, instellingen en instituten. Waar nodig adviseren en bewaken we op bestuurlijk niveau (over) het belang van het burgerperspectief in de besluitvorming. Op uitvoerend niveau brengen we kennis en contacten in door professionals te adviseren over burger/patiëntenparticipatie, hen te verbinden met participanten die namens een doelgroep bijdragen aan projecten of door specifieke instrumenten (handreikingen over participatie, burgerraadpleging, gesprekstraining) in te zetten.

5.3 Bijzonder vermelding verdient de deelname aan het samenwerkingsverband Limburg Positief Gezond. Voor dit programma hebben de betrokken partners, waaronder Burgerkracht Limburg, drie fases van elk drie jaar benoemd. Begin 2020 start de twee fase. Burgerkracht Limburg heeft zich nadrukkelijk bereid verklaard om daarin een actieve rol te spelen. Bij het vaststellen van het werkplan bestaat nog geen duidelijkheid over de nieuwe doelen en samenwerkingsvorm voor de tweede fase en dus ook niet over de benodigde inbreng van Burgerkracht. De directie hecht er aan met deze vermelding het belang van deze inspanning te benadrukken en te duiden dat Burgerkracht een substantiële bijdrage aan het uitdragen van het gedachtegoed zal leveren.

5.4 We helpen wetenschappelijke instituten om onderzoek in te richten dat helpt om goede keuzes te maken in de aanpak van problemen, inzichten te verwerven over de leefwereld van burgers en effecten van activiteiten of innovaties te meten zodat ze effectief breder kunnen worden uitgerold.

5.5 Om toekomstige burgers en professionals goed op weg te helpen, werken we ook samen met het onderwijs. Naast eerdergenoemde onderwerpen zoals escape rooms Positieve gezondheid, workshops armoede en een beroepsopleiding ‘Ervaringsdeskundige bestaanszekerheid’ blijven we de bestaande initiatieven Mens achter Patiënt en de adoptiemodule Burgerinitiatief ondersteunen.

5.6 Ook op lokaal niveau is onze expertise inzetbaar om professionals te helpen de burger als partner te beschouwen en behandelen. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de beperking van onze capaciteit.

6. Expertisecentrum

Burgerkracht Limburg ontwikkelt en maakt gebruik van verschillende methodieken en instrumenten (bv. Workshop Positieve Gezondheid, Innovatiesprint, Focusgroepen).
Deze bepalen onder meer het portfolio van Burgerkracht Limburg. Vaak zijn deze tools in eerste opzet gekoppeld aan een bepaalde activiteit of onderwerp. Ze zijn echter organisatie-breed toepasbaar. Door passende inzet van deze tools, gericht op de doelgroep en de uiteenlopende aandachtsgebieden, zorgen de beroepskrachten voor maatwerk. Naast deze verworvenheden komt er bij ons veel kennis, ervaring en informatie samen en zijn we onderdeel van een breed netwerk.
We willen dat alles gericht uitbouwen en toegankelijk maken voor Limburg door te bundelen, ontwikkelen en delen zodat medewerkers, burgers en professionals deze expertise over diverse thema's kunnen vinden, uitwisselen en gebruiken, o.a. op het gebied van bevorderen en verduurzamen van burgerparticipatie.
Veel activiteiten die daaronder te scharen zijn, zijn al eerder genoemd:

- medewerking aan onderzoek;
- ondersteuning van middelbaar en beroepsonderwijs;
- een eigen academie voor vrijwilligers en participanten;
- thematische lezingen, workshops en sessies;
- algemene communicatiemiddelen;
- uitbreiding van ons burgerpanel;
- versterking van signalering bij spreekuren, helpdesks, cliëntondersteuning;
- verbeteren van (bekendheid met en toegankelijkheid van) informatie over burgerinitiatieven en zelfhulpgroepen.

Om onze rol als expertisecentrum verder te versterken, zal Burgerkracht investeren in

- (meer) handreikingen over veel gebruikte producten;
- de uitwerking van een methodiek gericht op moeilijk bereikbare groepen burgers;
- uitbreiding van de opleidingsmodules aan de Burgerkrachtacademie waarbij de vraag vanuit de samenleving leidend is.

Organisatieontwikkeling

In 2019 zijn missie en visie door vertaald naar een gewenste identiteit en concrete operationele organisatiedoelen voor de middellange termijn. Die vormen de basis voor het werkplan 2020, maar ook voor de randvoorwaarden waaraan Burgerkracht Limburg moet voldoen. Hoewel onze activiteiten deels zullen voortborduren op eerdere inspanningen, liggen er wel degelijk nieuwe accenten en ambities. Nu Burgerkracht Limburg als organisatie (governance) staat en een heldere koers is uitgezet, kunnen en moeten we ook aandacht schenken aan de benodigde randvoorwaarden..

HRM en medewerkers

De medewerkers vormen het belangrijkste kapitaal van Burgerkracht. De transformatie van een belangenorganisatie naar een netwerkorganisatie stelt deels andere eisen aan hen. De bredere focus en operationele doelen vragen om aanvullende competenties en instrumenten, maar ook om een andere structuur en stijl van leidinggeven.

In 2019 heeft Burgerkracht Limburg capaciteit vrij gemaakt ten behoeve van een strategisch HR-plan. Hierin zijn de organisatiedoelstellingen vertaald naar een HR-visie. Deze wordt gekoppeld aan een HR-strategie en uitgewerkt in de belangrijkste HR-thema's voor de komende periode. In een strategisch HR-plan worden in ieder geval uitgewerkt:

- Organisatiestructuur
- Organisatiecultuur
- Leiderschapsstijl
- Performance management
- Medewerker ontwikkeling
- Personeelsplanning (met oog voor generatiebeleid)
- Competentiemanagement
- Beloningsbeleid en arbeidsvoorwaarden
- Instroom- en introductiebeleid
- Arbeidsomstandigheden
- Vrijwilligersbeleid

In 2020 zal worden ingezet op de verdere uitwerking en implementatie van beleid op een aantal van deze thema's. De focus zal daarbij liggen op het implementeren van een nieuwe organisatiestructuur, de uitwerking daarvan in rollen en functies, taken en verantwoordelijkheden, functiebeschrijvingen en competentieprofielen.

Financiële processen

Uit de accountantscontrole en het auditrapport van de driejaarlijkse kwaliteitsaudit, blijkt dat de operationele financiële processen goed op orde zijn en zo ingericht dat per organisatieonderdeel inzicht kan worden geboden over de daadwerkelijke kosten die gemoeid gaan met de uitvoering van de activiteiten van dat onderdeel en zodoende de uitvoering van het werkplan. In 2020 wordt de projectadministratie verder verfijnd om de verschillende geldstromen, kosten en opbrengsten goed van elkaar te scheiden en daarvoor op maat gesneden managementinformatie te kunnen genereren.

Huisvesting

Begin 2020 zal Burgerkracht nieuwe huisvesting in gebruik nemen. Eerder is in samenwerking met een externe deskundige een werkconcept opgesteld, dat niet te realiseren bleek op de huidige locatie. Gegeven de beperkte liquide middelen die Burgerkracht Limburg tot haar beschikking heeft, is gekozen voor een verhuizing binnen het huidige pand. Op de eerste etage van Mercator 1 waren de beoogde verbeteringen uit het werkconcept en aanbevelingen uit de laatste RI&E wel tegen lage kosten te realiseren. Het genoemde concept stimuleert medewerkers om in deze omgeving hun werkzaamheden te kunnen verrichten, draagt bij aan de kracht van ontmoeting en interactie tussen medewerkers onderling en medewerkers en bezoekers. In de loop van 2020 zal ook een nieuwe bruggenhoofd in Noord-Limburg worden betrokken ter vervanging van de huidige locatie in Horst aan de Maas. De verhuurder heeft de huurovereenkomst beëindigd.

Communicatie, publiciteit, media

In 2019 is ook hard gewerkt aan een geïntegreerd strategisch meerjarenbeleid voor de interne en externe communicatie. Onderdeel daarvan vormen naast de identiteit, de merken-, doelgroep- en content strategie. Communicatiedoelen zijn afgeleide doelen: visie, missie, beleid en het inhoudelijk werkplan van Burgerkracht Limburg zijn leidend. De inzet van communicatie moet ertoe leiden dat medewerkers en andere interne en externe doelgroepen actueel op de hoogte zijn van voor hen van belang zijnde ontwikkelingen ‘binnenshuis’ én ten aanzien van ons werk en werkprocessen. Daarnaast ondersteunt communicatie de inhoudelijke activiteiten van Burgerkracht.

In 2020 zal de herinrichting van de communicatiefunctie op basis van het meerjarenbeleid gestalte krijgen. Bovendien zullen de huidige communicatie uitingen worden herijkt, waarbij bezien wordt in hoeverre zij bijdragen aan de ‚positie van Burgerkracht Limburg in het maatschappelijk veld en de realisatie van de organisatiedoelen.

ICT

In 2020 expireert de huidige dienstverleningsovereenkomst m.b.t. de ICT-inrichting. Dit biedt de organisatie de mogelijkheid te onderzoeken in hoeverre de huidige inrichting nog de meest passende is voor de komende 3 tot 5 jaar.

Portfoliomanagement

Burgerkracht Limburg beschikt over schaarse middelen (personeel en geld). In 2020 zal het portfolio management worden ingericht. Portfolio management draagt bij aan een afgewogen toekenning van de schaarse middelen aan de thema's zodat daarmee de doelen gesteld in het werkplan gerealiseerd kunnen worden. Middels tussentijdse evaluaties kan bezien worden in hoeverre projecten bijsturing behoeven en kunnen go/no go besluiten ten aanzien van nieuwe projecten worden ingebouwd.
Burgerkracht Limburg zal een tool in gebruik nemen, inrichten en toegankelijk maken waarin alle projecten en activiteiten worden opgenomen, voorzien van relevante gegevens zoals resultaat, contactpersoon, start- en einddatum en trefwoorden. Hiermee kunnen medewerkers sneller scannen welke nuttige ervaringen en kennis beschikbaar zijn. Secundair doel is dan ook de interne verbinding en kennisdeling te versterken.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In 2019 heeft de directeur/bestuurder het privacyreglement van Burgerkracht Limburg vastgesteld. Begin 2020 zal een privacy officer benoemd worden die belast zal zijn met het beheer van de instrumenten uit het reglement en ondersteuning van medewerkers daarbij.. Gegeven de schaalomvang en de specifieke kennis die hiervoor benodigd is, zal externe deskundigheid worden ingehuurd.

Kwaliteit

Op 2 juli 2019 heeft een onafhankelijk auditteam van Hobéon Burgerkracht Limburg onderworpen aan een kwaliteitsaudit. Daarbij werd aan de hand van documenten, rapportages, een zelfevaluatie en uitgebreide input van stakeholders beoordeeld in hoeverre de organisaties voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria van haar werkzaamheden. Die zijn zowel op inhoudelijke kwaliteit als ondersteunende processen. Het resultaat van de audit was positief. Burgerkracht Limburg mag de komende jaren het Kwaliteitscertificaat van Hobéon voeren.
Belangrijk kenmerken van ons kwaliteitssysteem zijn het streven naar voortdurende verbetering en impactgericht werken.
Op basis van aanbevelingen uit het auditrapport, maar vooral ook eigen ambities en inzichten zal Burgerkracht Limburg een nieuw kwaliteitsplan opstellen en uitvoeren.

Integratie Zorgbelang Limburg

Gedurende 2019 hebben de besturen van Zorgbelang Limburg en Burgerkracht Limburg onderzocht of integratie van activiteiten meerwaarde heeft en mogelijk is. Dat bleek het geval.

Aanleiding voor dit onderzoek waren de nieuwe statuten van Burgerkracht Limburg die, in tegenstelling tot rechtsvoorganger Huis voor de Zorg, ruimte biedt om activiteiten uit te voeren die door derden worden gefinancierd. De beide zusterorganisaties voeren vrijwel identieke werkzaamheden uit en bundeling biedt dan ook gunstige perspectieven.

Medio 2019 hebben de besturen het voornemen geuit om de activiteiten en verplichtingen van Zorgbelang Limburg te integreren in Burgerkracht Limburg en na succesvolle afronding van dat traject de Stichting Zorgbelang Limburg te ontbinden.

In de tweede helft van 2019 worden alle voorbereidingen uitgevoerd en vindt consultatie van de Personeelsvertegenwoordiging(en) plaats. Een definitief besluit over de integratie zal niet eerder dan eind 2019 worden genomen.

Zolang niet vast staat dat de activiteiten van Zorgbelang Limburg worden voortgezet door Burgerkracht Limburg, is het niet passend om de gevolgen van de integratie in het werkplan op te nemen.

De onderzoeksresultaten en het voorbereidingsplan zijn volledigheidshalve als bijlage aan dit werkplan gekoppeld.

Conform het Provinciaal kader kader Huis voor de Zorg 2017-2020 verschaft de begroting 2020 wel informatie over vaststaande kosten en inkomsten van de huidige Zorgbelang-activiteiten.

Bijlage:

Uitwerking hoofdlijnen werkplan 2020

Prioriteit	Uitdragen van het gedachtegoed Positieve Gezondheid in Limburg met als doel het versterken van de veerkracht en zelfregie van burgers
Waarom doen we het	Met de brede benadering vanuit het gedachtegoed Positieve Gezondheid dragen we bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Én om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Daarom zetten we in op het inspireren van burgers om zelf aan de slag te gaan met hun eigen 'Positieve Gezondheid en de regie te pakken over hun gezondheid en de stappen die ze willen zetten.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Met gebruikmaking van diverse methodieken en benaderingen inspireren we burgers, professionals, organisaties en gemeenten om zich het gedachtegoed Positieve Gezondheid eigen te maken en daarmee aan de slag te gaan. We hebben diverse varianten van de workshop 'Positieve Gezondheid en IK Positief Gezond' ontwikkeld en reeds meer dan 100 keer uitgezet bij allerlei groepen en organisaties. Dit zetten we in 2020 voort. Het aanjagen en inspireren blijft essentieel maar ook het duurzaam betrokken houden van geïnspireerde burgers en het verbinden van (burger)initiatieven. - uitzetten van de diverse varianten van de workshop 'Positieve Gezondheid en IK Positief Gezond' onder groepen burgers en organisaties; - coaching en binden van workshopbegeleiders, opleiden nieuwe workshopbegeleiders indien nodig; - uitzetten van de escaperoom Positieve Gezondheid als specifieke werkvorm voor groepen en teams; - doorontwikkelen (verdieping en verbreding) van de workshop 'Positieve Gezondheid en IK Positief Gezond': diverse variaties die aansluiten op specifieke doelgroepen en behoeften en op de vraag hoe kunnen we concreet aan de slag? (bv. workshop voor middelbare scholieren i.s.m. Juupu); - verkennen van behoefte aan andere tools. Ontwikkeling (samen met andere partijen) van tools ter ondersteuning van het uitdragen van het gedachtegoed Positieve Gezondheid en hen toerusten om met Positieve Gezondheid duurzaam aan de slag te gaan; - samen met onze koepel- en doelgroeporganisaties en de Limburgse maatschappelijke organisaties inzetten op het inspireren van de vrijwilligers, leden en achterban om met Positieve Gezondheid aan de slag te gaan. Startend met een kennismaking met het gedachtegoed en het spinnenweb (workshop) om vervolgens samen te verkennen hoe de maatschappelijke organisatie aan de slag kan gaan met hun vrijwilligers, leden en achterban;

	- breed uitdragen van het gedachtegoed Positieve Gezondheid middels lezingen, inspiratiebijeenkomsten, sociale media, website, nieuwsbrief; - “optekenen” van ervaringen met Positieve Gezondheid, ervaringsverhalen over de betekenis van Positieve Gezondheid in iemands leven met als doel het inspireren van anderen om ook met Positieve Gezondheid aan de slag te gaan. Verspreiding via social media, website, nieuwsbrief.
Beoogd resultaat/effect	- Eind 2020 is meer dan 70 keer in de vorm van een workshop het gedachtegoed Positieve Gezondheid uitgedragen en is ingezet op het versterken van veerkracht en zelfregie van de deelnemers. Er is bijzondere aandacht geweest voor mensen in een kwetsbare positie door aangepaste workshops te verzorgen samen met hen en hun netwerk (bijvoorbeeld voor mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel, mensen met lage taalvaardigheden, migrantenvrouwen). Deelnemers zijn zich meer bewust van hun eigen positieve gezondheid, eigen regie en de stappen die ze willen nemen; - Er zijn diverse andere tools beschikbaar om met burgers en organisaties in gesprek te gaan rondom (Positieve) Gezondheid en hen toe te rusten daadwerkelijk met Positieve Gezondheid aan de slag te gaan. De diverse werkvormen zijn passend voor specifieke groepen en bijeenkomsten; - Er is een getrainde groep workshopbegeleiders, bestaande uit minimaal 20 vrijwilligers actief in de Provincie Limburg, die uitvoering geven aan de workshops verspreidt over heel Limburg; - Minstens 5 extra maatschappelijke organisaties hebben Positieve Gezondheid in hun doelen opgenomen en zijn actief samen met de vrijwilligers aan de slag om Positieve Gezondheid in hun werkzaamheden toe te passen. - Het gedachtegoed Positieve Gezondheid is breed uitgedragen via social media, lezingen, bijeenkomsten, verhalen en publicaties wat bijdraagt aan het bekend raken met het gedachtegoed en inspireert om met Positieve Gezondheid aan de slag te gaan.

Prioriteit	Jeugd / Jongeren en Positieve Gezondheid
Waarom doen we het	We willen samen met jeugd en jongeren werken aan een gezonde toekomst. Het gedachtegoed en gespreksinstrument Positieve Gezondheid zet aan tot denken over hoe het met je gaat. Er is een kinderversie en een jongerenversie beschikbaar. Door de tool te gebruiken ontstaat bewustwording over eigen leven en word gestimuleerd om zelf de regie in handen te nemen. In 2019 zijn we met verschillende organisaties, scholen, groepen jongeren en verenigingen in gesprek gegaan over Positieve Gezondheid. We zijn bezig met het ontwikkelen van passende werkvormen voor verschillende groepen.

Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Ondersteunen en doorontwikkelen van de groep jongeren die actief zijn met het uitdragen van het gedachtegoed Positieve Gezondheid (als vervolg op 2019; - Op verschillende niveaus (kinderen, jeugd en jongeren) en in verschillende omgevingen (verenigingen, instellingen en onderwijs) zetten we samen met betrokken organisaties en doelgroepen in op het ontwikkelen en uitvoeren van werkwijzen voor het uitdragen van de brede benadering van Positieve Gezondheid. 2 voorbeelden: - In samenwerking met de werkgroep Positieve Gezondheid Munstergeleen en scholieren van het Graaf Huyn College organiseren we een festival rondom Positieve Gezondheid (PHestival) ter inspiratie voor de scholieren om met het thema gezondheid aan de slag te gaan; - In vervolg op de activiteit op de middelbare school Porta Mosana, (3 workshops rondom de thema's participatie, armoede en Positieve Gezondheid, samen met jongereninitiatief JUUPU) wordt een werkwijze ontwikkeld voor het toerusten van jongeren om de workshops te begeleiden. - Participatie in projecten rondom jeugd/jongeren en gezond opgroeien: Kansrijke start; JOGG; Zin in leven.
Beoogd resultaat/effect	- Een groep jongeren (8-10) is als ambassadeur Positieve Gezondheid binnen de provincie Limburg actief aan de slag met het thema Gezondheid. - Er zijn op de doelgroep jongeren toegesneden tools ingezet (zoals een escaperoom Positieve Gezondheid) om het gesprek over (Positieve) Gezondheid aan te gaan op bijeenkomsten / scholen / verenigingen / instellingen; - Er zijn diverse pilots gedraaid met jeugd / jongeren m.b.t. het onderwerp Positieve Gezondheid. Deze pilots zijn verwerkt in draaiboeken die overdraagbaar zijn naar andere omgevingen; - Bewustzijn van de deelnemers aan de activiteiten is vergroot rondom eigen positieve gezondheid en factoren die van invloed (kunnen) zijn.

Prioriteit	Eenzaamheid
Waarom doen we het	"Eenzaamheid is het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde relaties" (socioloog Jenny de Jong-Gierveld). Cijfers tonen aan dat eenzaamheid i een groot maatschappelijk probleem is, ook in Limburg. Veel mensen hebben een gevoel van eenzaamheid. De oorzaak en de vorm kunnen zeer verschillend zijn, maar de gevolgen zijn vaak zeer ingrijpend. Het heeft o.a. te maken met participatie en is een belangrijk aspect bij Positieve gezondheid. Het is daarom belangrijk dat alles wordt aangegrepen om eenzaamheid te voorkomen, te beperken en te doorbreken. Er zijn veel initiatieven die dit beogen, zoals het landelijke programma 'Eén tegen eenzaamheid' en het daaruit

	ontsponnen plan 'samen tegen eenzaamheid in Limburg' waarin vijf partners samenwerken (KBO Limburg, GGD Limburg Noord, GGD Zuid-Limburg, Maastricht University en Open Universiteit, BKL en de Academische Werkplaats Ouderenzorg). Ook PAZ en Platform GGz signaleren dat mensen vereenzamen en in een sociaal isolement geraken.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	In 2019 is door de partners het Plan van aanpak vastgesteld en een werkplan opgesteld. BKL wil vanuit haar betrokkenheid in de Limburgse samenleving een bijdrage leveren aan lokale initiatieven door: - deelname aan werkgroep en begeleidingsgroep 'samen tegen eenzaamheid'. - verbinden met bestaande of nieuwe initiatieven (bv. Zorgnetwerken Roermond en Weert, initiatieven rond jonge mantelzorgers, zelfhulpgroepen). - betrekken van burgers bij de initiatieven (meedenken, meedoen, meebeslissen vanuit ervaringen).
Beoogd resultaat/effect	In vijf gemeenten zijn initiatieven gestart gericht op interventies ter voorkoming en bestrijding van eenzaamheid onder ouderen. Later: het aantal mensen dat zegt zich eenzaam te voelen is gedaald.

Project	Cyclus Pijlerlezingen
Waarom doen we het	- Vergroting van de algemene kennis in de provincie Limburg rondom de thema's armoede, burger-participatie, sociale zekerheid en de (vernieuwende) aanpak rondom deze thema's; - Het inspireren, motiveren, verbinden en activeren van burgers, professionals, vrijwilligers, organisaties, etc.; - Goede initiatieven die aansluiten bij het thema van de lezing een podium bieden; - Het met elkaar in contact brengen van de verschillende groepen en organisaties in de provincie Limburg; - Het creëren van een laagdrempelig aanbod.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- In 2018 is het concept Pijlerlezing in de markt gezet. Vanuit de opgedane ervaring wordt dit verder geconsolideerd; - De Pijler benadert deskundige sprekers die over actuele onderwerpen een lezing kunnen geven op verschillende locaties in de provincie (zuid, midden, noord). Duur van de bijeenkomst is 1,5 tot 2,5 uur en ze vinden plaats op openbare plaatsen zoals bibliotheken, buurthuizen, musea enz.; - Voorbeelden van thema's kunnen zijn; de vernieuwingen op het gebied van de schuldhulpverlening, structurele aanpak (kinder)armoede, de relatie tussen bedrijven en armoedebestrijding, ontwikkelingen op het gebied van de sociale zekerheid, enz.; - De Pijler zal periodiek (4-6 maal per jaar) een vrij toegankelijke Pijlerlezing organiseren waar een (ervarings-)

	deskundige vanuit een van de thema's van de Pijler een actuele ontwikkeling zal belichten. Er is ruimte voor Q&A en discussie. Met: - Bibliotheken, buurthuizen, lokale overheden stellen ruimte en faciliteiten ter beschikking; - (Ervarings)deskundigen uit de profit sector, non-profit sector, onderwijs en wetenschap zullen de inhoudelijke bijdragen leveren.
Beoogd resultaat/effect	- 'Pijler lezing' is bekend begrip in de provincie. - In 2020 4-6 lezingen (50 deelnemers per keer). - De kennis over de behandelde thema's is vergroot. - Burgers zijn geïnspireerd om zelf aan de slag te gaan met een thema, en weten wat nodig is om een initiatief van de grond te krijgen of te versterken - Groepen, burgers en organisaties zijn met elkaar in contact gekomen. Nieuwe samenwerkingsverbanden zijn gesmeed.

Project	Conferenties Bestaanszekerheid
Waarom doen we het	Organiseren van jaarlijks terugkerende evenementen rondom de thema's van de Pijler om de bewustwording van de burger van Limburg te vergroten en hen meer te betrekken bij de thema's armoede en sociale zekerheid.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- De Pijler kiest ervoor om elk jaar diverse (kleinschalige) conferenties te organiseren. Dit om de mogelijkheid te hebben om diverse thema's aan de orde te stellen en om onze (vrijwillige) achterban in de gelegenheid te stellen een of meerdere conferenties bij te wonen; - Tijdens of rondom de week van de armoede zal de Pijler samen met andere partners een conferentie organiseren in aansluiting op het landelijk thema; - Daarnaast zal de Pijler vanuit haar netwerk, haar samenwerkingsverbanden en allianties alert zijn op actuele ontwikkelingen en indien er een mogelijkheid is een (werk)conferentie organiseren. Te denken valt aan ontwikkelingen in de schuldhulpverlening, de werkende armen, burgerparticipatie nu en in de toekomst, e.a.; - Omdat de Pijler een onderdeel is van Burgerkracht Limburg zijn er nieuwe mogelijkheden om samen met andere thema's in conferenties onder de aandacht te brengen. - Dit project is gericht op samenwerking tussen alle partijen die maatschappelijke thema's onder de aandacht brengen; - Rondom de 'week van de armoede' werken we samen met meerdere partijen die zich inzetten voor armoede en gerelateerde thema's. (ATD vierde wereld, AANzet, Bindkracht, Dienst Kerk en Samenleving, etc.); - Alle provinciale maatschappelijke organisaties zijn potentiële partners en zullen in diverse allianties betrokken worden; - Gemeenten, bedrijven, scholen, maatschappelijke organisaties, instellingen en vrijwilligers worden betrokken.

Beoogd resultaat/effect	- Organisaties en bedrijven aansporen een activiteit te organiseren rondom de week van de armoede. - Mensen kennis laten maken met het werk dat vele vrijwilligers het hele jaar doen om anderen te ondersteunen. - Mensen op een andere manier laten kijken naar genoemde thema's en het stimuleren om hier actief een bijdrage aan te leveren.

Prioriteit	Ondersteuning en uitbreiding spreekuren bestaanszekerheid
Waarom doen we het	Burgers helpen hun situatie beter te begrijpen door een fysiek en laagdrempelig inlooppunt te bieden waar zij terecht kunnen met voor persoonlijk advies over sociale zekerheid, problemen die niet alledaags zijn en hun zelfredzaamheid beperken en/of begeleiding bij contacten met publieke instanties. Daarnaast vervult het spreekuur een belangrijke rol in de maatschappelijke betrokkenheid en voor het oppakken van signalen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	De spreekuurpunten bieden informatie en advies aan alle burgers in de provincie Limburg die problemen ervaren of begeleiding zoeken bij vragen omtrent werk en inkomen. BKL biedt ondersteuning aan burgers/vrijwilligers die dat doen middels scholing, advisering en subsidie. Uitbreiding - Realisatie van nieuwe spreekuur/inlooppunten die laagdrempelig en toegankelijk zijn voor een brede doelgroep.; - Smeden van nieuwe, multidisciplinaire netwerken en samenwerkingsverbanden. - De Pijler wil de dekking van de spreekuren sociale zekerheid in Limburg vergroten. 1. In 2020 zullen we meer spreekuren in Parkstad/Heerlen realiseren en de rol van het spreekuur in Hoensbroek bij deze uitbreiding zal bepaald worden. Deze realisatie van laagdrempelige en toegankelijke spreekuur/inlooppunten biedt burgers een plek waar zij terecht kunnen voor persoonlijk advies over sociale zekerheid en/of begeleiding bij contacten met publieke instanties. 2. Verder worden er vanuit de spreekuren regelmatig bijeenkomsten gepland om mensen voorlichting te geven over wetswijzigingen en regelingen. - Voor de uitvoering werken we samen met de stichtingen die uitvoering geven aan de spreekuren. - In Roermond zal een samenwerkingspartner gezocht worden. - In Parkstad zal samenwerkt worden met WIA-WAO belangenvereniging Hoensbroek.

Beoogd resultaat/effect	- Realisatie van deze inlooppunten zorgt voor provinciale dekking. - Wij verbinden nieuwe vrijwilligers aan onze organisatie die tot spreekuurhouder worden opgeleid en inzetbaar zijn. - Het gevoel van eigenwaarde en zelfrespect is gestegen. doordat mensen hun situatie beter begrijpen en ze er zelf weer sturing aan leren geven. - De maatschappelijke betrokkenheid heeft verder een positief effect op het mentale welbevinden van kwetsbare burgers die zich tot ons wenden met problemen. We krijgen nog meer inzicht in wat er speelt en leeft bij de doelgroep. En kennis over de vragen waar ze mee zitten, zodat we daarop kunnen anticiperen. Door uitbreiding van het aantal spreekuren en handhaving van de huidige zal er een geografische dekking gerealiseerd worden over de gehele provincie.

Project	Algemene Provinciale helpdesk
Waarom doen we het	Het uitbreiden en professionaliseren van onze provinciale helpdesk, zodat een brede doelgroep, (maatschappelijke) organisaties en lokale overheid voor vragen over sociale zekerheid, armoede en sociale uitsluiting en inspraak en medezeggenschap terecht kunnen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Gekoppeld aan de spreekuren Sociale Zekerheid biedt de Pijler al een Provinciale Helpdesk waar telefonisch vragen beantwoord worden over sociale zekerheid en doorverwezen wordt naar de spreekuren. De Pijler is actief op meerdere onderwerpen en ondersteunt initiatieven, individuen en cliëntenraden. Om de toegankelijkheid van onze kennis te vergroten zal er een Algemene Provinciale Helpdesk gerealiseerd worden waar burgers, organisaties, cliëntenraden, enz. met vragen rondom de thema's van de Pijler terecht kunnen. De Helpdesk zal bemenst worden door vrijwilligers die intensief ondersteund worden door de medewerkers van de Pijler. - Wij zoeken voor dit project de samenwerking met lokale werkpleinen om vrijwilligers te werven uit de groep uitkeringsgerechtigden. - Opleidingsinstituut dat de vrijwilligers en/of mensen met een arbeidsbeperking zal opleiden tot helpdeskmedewerkers.
Beoogd resultaat/effect	- Onze helpdesk is op werkdagen telefonisch en per email/chat bereikbaar. - Vrijwilligers zijn actief binnen de Helpdesk, gestreefd wordt om dit (vrijwilligers)werk zo vorm te geven dat het als werkervaringsplek kan dienen voor burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt. We streven naar 2 werkervaringsplekken in 2020. - Er wordt rekening gehouden een brede doelgroep.

Prioriteit	Geïntegreerde sociale kaart armoede: Kleine Beurs Limburg
Waarom doen we het	Mensen via een app (vanaf je locatie) toegang bieden tot de provinciale sociale kaart, zodat iedere inwoner toegang kan krijgen tot organisaties en hulpverlenende diensten om zichzelf, maar ook anderen (in zijn of haar omgeving) te helpen. Vergroten van de zelfredzaamheid van burgers. Mogelijkheid aan gemeenten en ondernemers bieden om het lokale aanbod onder de aandacht te brengen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Mensen die in armoede leven en/of schulden hebben, hebben wel behoeften, maar kunnen zich weinig tot niets veroorloven. Er zijn tal van organisaties en initiatieven die van alles te bieden hebben, maar het lastig vinden de doelgroep te bereiken. Enerzijds omdat mensen niet te koop lopen met hun problemen, anderzijds vanwege privacywetgeving; - Geboden wordt goede algemene informatie met een goede sociale kaart.; - Deze gegevens gekoppeld aan een app stelt burgers en organisaties in verbinding met elkaar. Burgers kunnen vanaf hun locatie zien welke organisaties en hulpverlenende diensten in de buurt aanwezig zijn, op welke afstand deze zich bevinden en wat zij te bieden hebben en welke kosten hieraan verbonden zijn. Voordeel van deze sociale kaart is dat deze een provinciale dekking gaat bieden; - In 2018 is een pilot gestart met de gemeenten Maastricht, Roermond, Weert en Venlo. De pilot krijgt in 2020 een vervolg in de vorm van doorontwikkeling en geografische uitbreiding. - De geïntegreerde sociale kaart zal tot stand komen door koppelingen te maken met bestaande informatiesystemen (G!ds van Cubiss), maar wij willen ook alle maatschappelijke organisaties oproepen om gegevens aan te leveren, die vervolgens verwerkt en up to date gehouden worden in dit systeem; - Verder onderzoek zal het bestaan van vergelijkbare systemen in Limburg onderzoeken. De noodzaak bepalen voor samenwerking en/of het compatible maken van de verschillende systemen.
Beoogd resultaat/effect	- Burgers kunnen in hun directe omgeving gemakkelijk vinden wat er wordt aangeboden aan hulp, dienstverlening en ontspanning zoals low-budget etentjes, kleding en voedselbanken, enzovoort. Dit zorgt voor eigen regie en bevorderen van participatie. - Gebruik van moderne digitale dienstverlening bereikt jongere mensen die nu lastig te bereiken zijn. - Door koppelingen te maken met bestaande sociale kaarten van andere maatschappelijke organisaties wordt een compleet beeld geschapen, blijven kosten laag en personeelskosten beperkt.

Project	Doorontwikkeling opleidingen in Burgerkrachtacademie
Waarom doen we het	Vanuit de verschillende themalijnen worden er workshops, lezingen, trainingen, etc. georganiseerd. Soms voor specifieke groepen en gericht op het onderwerp van de themalijn, soms voor inwoners van Limburg in het algemeen, gericht op een thema. Bundeling van deze activiteiten en het 'scholings- en trainingsaanbod'. Belangrijk om beter gebruik te maken van de afzonderlijke competenties bij zowel bedrijfsvoering als primair proces.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- In 2020 willen we hier uitvoering aan geven. Dit doen we door het verbreden van de thema's. Nu is de basis doelgroep burgers die actief zijn in de cliëntenraden medezeggenschap. - In 2020 verbreden we dit naar vrijwilligers binnen burgerinitiatieven en vrijwilligers die actief zijn binnen activiteiten van BKL (cliëntenraden, adviesraden sociaal domein, vrijwilligers helpdesk Sociale Zekerheid, ……). - We onderzoeken welke trainingen/workshops (workshopleiders Positieve Gezondheid, ambassadeurs Inclusie, spreekuurhouders Sociale Zekerheid) ondergebracht kunnen worden in de academie. - Vanuit de themalijn Bestaanszekerheid worden in elk geval naast de 7 bestaande modules van de Pijleracademie ook volgende nieuwe ontwikkeld en aangeboden: - Spreek- en presentatievaardigheid; - Sociale zekerheid: Participatiewet/Bijstand; - Sociale Media; - Netwerk versterken; - Laaggeletterdheid, herkennen en doorverwijzen. Mogelijk wordt het aanbod nog aangevuld met het resultaat uit het onderzoek van studenten UM-health sciences. Elke module wordt op maat gemaakt, waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met het niveau en de basiskennis van deelnemers. Indien nodig wordt een module opgesplitst in 2 trainingen, een voor beginners en een voor gevorderden. De invulling en uitvoering van de modules zal in co-creatie gebeuren met deskundigen uit ons netwerk. Dit kunnen professionals of organisaties zijn uit het netwerk van de Pijler maar ook vrijwilligers die reeds op andere plaatsen actief zijn. Daarnaast zal voor de invulling van modules samengewerkt worden met Humanitas en Stichting Lezen Schrijven; - Er wordt een 'marketingplan' uitgewerkt waarin de ambities beschreven worden en hoe deze onder de aandacht gebracht kunnen worden van de burgers, trainers, potentiële opdrachtgevers, etc.
Beoogd resultaat/effect	- We werken aan de versterking van de burger door haar/hem toe rusten voor de vrijwilligers taken die hij uitvoert (ervaringsdeskundigen, bestuurder koepel, etc.). - Er is een toename van modules en deelnemers. - Per module 8-10 deelnemers (maximaal 15).

	- Belangengroepen, burgerinitiatieven, platforms etc. zijn in de gelegenheid gesteld om hun deskundigheid te vergroten. Ze worden effectiever in hun rol en werk. De functie wordt aantrekkelijker (maatschappelijke participatie) en het wordt gemakkelijker om 'nieuwe' leden/vrijwilligers te werven.

Project	App Care Free
Waarom doen we het	Omdat Kindermishandeling een onderwerp is waar veel mensen niet over durven te praten. Voor een jongere die ermee te maken krijgt, is het een wereld van verschil om alleen al te ervaren dat hij/zij 'gezien' wordt….
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Door de app via het onderwijs en andere op jongere gerichte organisaties onder de aandacht van de jongeren (en evtl. volwassenen) te brengen.
Beoogd resultaat/effect	Dat jongeren die dat willen, de weg naar hulp vinden. Dat ze dat in hun eigen tempo kunnen doen, op het moment dat ze eraan toe zijn. Dat ze in een 'veilige' omgeving informatie kunnen inwinnen.

Prioriteit	Burgerkracht en haar vrijwilligers
Waarom doen we het	Belangrijke spelers voor het werk van BKL zijn de vele vrijwilligers (ook ambassadeurs, participanten en anderszins) die actief zijn namens en voor de burgers van Limburg. Hun bijdrage is fundamenteel en onontbeerlijk. Wij streven ernaar dat zij, meer dan nu, de spil zijn van de activiteiten van BKL. De aan BKL (nieuw) verbonden vrijwilligers moeten onderdeel zijn van de organisatie en het werk van BKL en dat ook zo beleven.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	In 2019 is een Plan van Aanpak opgesteld om samen met betrokken vrijwilligers de interactie met vrijwilligers, participanten, ambassadeurs etc. tegen het licht te houden en de groep actieve vrijwilligers uit te breiden, beter aan ons te binden en een te laten zijn met BKL. Dit plan zal in 2020 verder worden uitgevoerd. Er wordt o.a. ingezet op: - herijken van het vrijwilligersbeleid incl. vergoedingen; - (hernieuwd) informeren van belanghebbenden over het vrijwilligersbeleid en alle formele aspecten; - meenemen in wie en wat Burgerkracht Limburg is; - opzet wervings- en introductie/opleidingsprogramma nieuwe vrijwilligers (via Burgerkrachtacademie); - helpen in wat hun (individuele) opdracht is en wat er van hun verwacht wordt; - kennis laten maken met elkaar en ervaringen uit te wisselen; - structureel overleg met vrijwilligers; - overzicht van vrijwilligers en hun activiteiten; - begeleiding en ontwikkelmogelijkheden;

	- instellen vrijwilligersraad; - inrichten Burgerkrachtacademie (zie elders). - netwerkdag met alle vrijwilligers en andere actieve burgers; (mogelijk in de stijl van Spil in de Wijk (Spillen in Limburg?) waarbij Limburgse spillen en buddy's, (burgerinitiatieven, sleutelfiguren, vrijwilligers) die midden in de wijk staan, in het zonnetje worden gezet).
Beoogd resultaat/effect	Meer betrokken vrijwilligers die zich als onderdeel van BKL duurzaam en naar tevredenheid inzetten voor de Limburgse samenleving.

Prioriteit	Jonge mantelzorgers
Waarom doen we het	Er is aandacht nodig voor jongeren, die – naast school en vaak ten koste van hobby's en sociale contacten – thuis mantelzorger zijn voor een gezins- of familielid met een beperking. Weinig tot geen kinderen maken de link met zorg en vaak schamen kinderen zich om te zeggen dat ze bijvoorbeeld voor hun moeder zorgen. Veel kinderen hebben ook last van eenzaamheidgevoelens. Dat alles kan ten koste gaan van hun eigen ontwikkeling, waardoor ze op latere leeftijd klachten ontwikkelen en tegen problemen aanlopen bij scholing en werk. De draagkracht van jonge mantelzorgers moet worden versterkt en hun draaglast verminderd. Meer maatwerk is belangrijk en uiteindelijk is dat duurzamer, omdat iedereen - zowel cliënt, naaste als zorgverlener- er baat bij heeft. Het is een gezamenlijk aandachtspunt van de koepelorganisaties PML, SOL, FGL, PAZ, Provinciaal Platform GGz, LOC, elk met aandacht voor hun eigen doelgroep.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Inzicht krijgen in de behoeften en wensen van jonge mantelzorgers. - Wat is voor hem of haar belangrijk, als het gaat om bijdragen aan de zorg voor een naaste. Waar ligt de grens van wat wel en niet bij iemand past en dus ook naar wat er verwacht mag worden. - Mantelzorg bespreekbaar maken en mantelzorgers wegwijs maken in regelgeving en ondersteuningsland. - Jonge allochtonen mantelzorgers bewustmaken van (de mogelijkheid) tot eigen regie (mogelijk via zelfhulpgroep). Omgeving, maatschappij - Bijdragen aan een betere beeldvorming rondom jonge mantelzorgers en zorgen dat er maatschappelijke aandacht voor is. - Problematiek en interventies onder de aandacht brengen van gemeenten, werkgevers, verenigingen, uitkeringsinstanties etc.

	- Verbinden met projecten gericht op de inzet van o.a. mantelzorgers om ouderen lang gezond thuis te laten wonen, GGZ –patiënten in de eigen omgeving te ondersteunen, etc. Onderwijs - Samen met jonge mantelzorgers, steunpunten mantelzorg, scholen (lvo, Gildeopleiding) enz. zoeken naar samenwerking en verbinding en structureel aandacht voor jonge mantelzorgers in het onderwijs creëren. Structureel aandacht en ondersteuning creëren vanuit het onderwijs. Mogelijk een grote campagne in de week van de jonge mantelzorgers in juni 2020. Concretisering van de aanpak volgt in samenspraak met LVO en de samenwerking met GGD.
Beoogd resultaat/effect	Dat jonge mantelzorgers zelf bewust worden dat ze jonge mantelzorgers zijn en op tijd de juiste ondersteuning vragen en weten te vinden. Daarmee schooluitval, eenzaamheid en op termijn fysieke, psychische klachten voorkomen. Dat er op een structurele manier aandacht is voor jonge mantelzorgers binnen het onderwijs.

Prioriteit / project	Academie voor mantelzorg
Waarom doen we het	Duizenden Limburgers maken als mantelzorger het verschil voor anderen. Dat gaat dwars door leeftijden, kwetsbaarheden en doelgroepen heen. De komende tijd zal het beroep dat op deze burgers wordt gedan om Limburg vitaal te maken en zorgkosten te beperken, alleen maar stijgen. Het is belangrijk dat mantelzorg als thema wordt ingebed in het onderwijs. Op die manier wordt aandacht gevraagd voor mantelzorgers, dat ze gezien en gehoord worden. PML neemt het initiatief voor het opzetten van een Academie voor mantelzorg in de vorm van de Academische werkplaats ouderenzorg samen met Zuyd Hogeschool, MUMC, MIK & PIW groep, de mbo opleidingen en grotere organisaties uit Limburg.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	BKL ondersteunt het initiatief door te adviseren en faciliteren. BKL zal partijen en bestaande initiatieven helpen verbinden en aansluiting zoeken bij bestaande netwerken (4helix) en projecten (bv. Zorg voor kwetsbare ouderen en Eenzaamheid). BKL wil zorgdragen voor burgerparticipatie bij dit initiatief en bij de uiteindelijke vorm.
Beoogd resultaat/effect	Een structuur waar verschillende partijen samenwerken aan het thema mantelzorg, met als doel structureel het thema mantelzorg op de agenda krijgen en houden van verschillende partijen, waarbij naast mantelzorg ook de burgerparticipatie een plek heeft. Uiteindelijk ontstaat er een kennisnetwerk Mantelzorg.

Project	Veteranen
Waarom doen we het	Limburgse veteranen verdienen de juiste aandacht in de vorm van erkenning, waardering, zorg en onderzoek. Ontmoeting en ondersteuning zijn daarbij sleutelwoorden. Onderzoek toont aan dat een deel van de veteranen een verminderde kwaliteit van leven ervaart met een relatie tot hun militaire inzet in het verleden en dat zij extra zorgbehoefte hebben.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Samen met andere maatschappelijke organisaties, het Veteraneninstituut en de initiatieven in Parkstad verkennen of en hoe BKL een bijdrage kan leveren aan de mogelijkheden voor veteranen om elkaar te ontmoeten.
Beoogd resultaat/effect	Antwoord op de vraag of en hoe BKL hier ondersteunend in kan zijn.

Prioriteit	Burgerkracht Academie: zelfredzaamheidsbevordering door training en inzet van beproefde methodieken
Waarom doen we het	Zelfredzaamheid is het vermogen van mensen om zichzelf te redden met zo min mogelijk professionele ondersteuning en zorg. De meeste mensen willen onafhankelijk van anderen zijn, zelfstandig blijven wonen en zelf de regie over hun leven houden. Door versterking van zelfredzaamheid kan zorg of intensivering van zorg worden uitgesteld. Om beide redenen is het belangrijke zelfredzaamheid te bevorderen door aanbod van scholing en concreet toepasbare handvatten.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Toegespitst op de behoefte van de doelgroep, opzet van minimaal drie vaste trainingsmodules die Burgerkracht, in afstemming met overige interne activiteiten binnen de Burgerkracht Academie, aan uiteenlopende groepen kan aanbieden. Interne deskundigen op het gebied van sociale zekerheid en zelfredzaamheidsbevordering. Modules: - ‘Ont-moet-ing’: Ervaringsdeskundige individuen. Mensen die behoefte hebben aan een netwerk van lotgenoten om samen te bekijken hoe het ook kan; - ‘Zelfredzaamheid’: Ervaringsdeskundige individuen. Mensen die in de complexiteit en omvang van de participatie-jungle dreigen het overzicht te verliezen en daarin tips en tricks kunnen gebruiken; - ‘Kwalitijd’: Beroepskrachten Voor de professionals/beroepskrachten die veelal vast zitten in patronen waarbij de burger niet centraal staat – focus op de omgekeerde toets.
Beoogd resultaat/effect	Mensen in kwetsbare positie door een concreet en (in principe) vrij toegankelijk scholingsaanbod ondersteunen in ontplooiing en/of versterking van zelfredzaamheid.

Prioriteit	Inclusieve samenleving
Waarom doen we het	Inclusie betekent dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving, ook mensen met beperkingen of in kwetsbare situaties.. In een inclusieve samenleving krijgen mensen met een beperking dezelfde kansen als mensen zonder beperking. Inclusie gaat over alle terreinen van het leven. Onderwijs, werk, toegankelijkheid enzovoort. Het VN-verdrag moet een betere beter positie in de samenleving van mensen met een beperking borgen. Om dit te realiseren is er een landelijk programma 'Onbeperkt meedoen!', waarin overheden en organisaties samenwerken. Om die inclusieve samenleving te bevorderen is het van belang dat de mensen uit de doelgroep kunnen meedenken, meedoen en meebeslissen. Burgerparticipatie, zodat mét hen de juiste dingen worden gedaan. Een belangrijke doelgroep wordt vertegenwoordigd door de FGL die m.n. het bevorderen van de (fysieke) toegankelijkheid van de Limburgse samenleving hoog op de agenda heeft staan. De FGL neemt vaak het voortouw en werkt samen met de andere koepel- en doelgroeporganisaties.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Uitbreiding en versterking van de groep VN-ambassadeurs in hun rol de lokale ontwikkeling te monitoren en te stimuleren door inspiratie, werving van vrijwilligers, scholing, coaching en ondersteuning, o.a. vanuit de Burgerkracht academie. - Ondersteuning in de opzet van lokale ervaringsparcours en sensibiliseringsbijeenkomsten. - Verbinden tussen burgers en gemeenten om initiatieven rondom een inclusieve samenleving te stimuleren en versterken. - Voorlichtingsbijeenkomsten voor schoolgaande kinderen, jongeren, maar ook volwassenen (bijvoorbeeld, in besturen van publieke organisaties) over hoe het is om met een beperking te moeten leven. Voorlichting moet leiden tot een brede erkenning van het belang van een inclusieve samenleving én concrete acties om die samenleving te realiseren. Onderwijs - Mensen met een beperking moeten gemakkelijker toegang krijgen/hebben tot onderwijs. Het onderwijs moet georganiseerd en aangeboden worden, zodat het voor mensen met een beperking in alle opzichten toegankelijk (bereikbaar, betreedbaar en bruikbaar) is. Vervoer - Bijeenkomsten van het afstemmingsoverleg Vervoer (openbaar vervoer, doelgroepenvervoer, leerlingenvervoer, ziekenvervoer), waarin alle netwerkorganisaties en partners zoals leden van het ROL en de cliëntenraad van Omnibuzz

	participeren. Focus is de toegankelijkheid van het vervoer verbeteren, zodat iedereen er gebruik van kan maken. Toegankelijkheid - In samenwerking met partners en individuele burgers, de verdere professionalisering en provinciale uitrol van het project 'toegankelijklimburg.nl'; Zoveel mogelijk inzicht geven in de toegankelijkheid van publieks-toegankelijke gebouwen voor personen met een beperking.
Beoogd resultaat/effect	- De groep ambassadeurs inclusieve samenleving is uitgebreid en versterkt. - Burgers, (medewerkers van) overheden, bedrijven en instellingen, docenten en studenten van scholingsinstellingen dienen bekend en doordrongen te zijn met/van het belang van de inclusieve samenleving, ofwel een samenleving waarin iedereen kan meedoen. - Het aantal fysiek toegankelijke gebouwen en voorzieningen in Limburg is toegenomen, evenals de informatievoorziening over de toegankelijkheid van gebouwen en voorzieningen.

Prioriteit	Online-Burgerpanel
Waarom doen we het	Een online Burgerpanel is een instrument dat tot doel heeft op relatief korte termijn een deel van de inwoners van Limburg te bevragen op actuele thema's en te sonderen wat er leeft en hoe men over bepaalde onderwerpen denkt. Dat vormt input voor beleidsvorming of verbeteringen. Burgerkracht Limburg zet in op het online burgerpanel voor: signalering, opinievorming en verbetervoorstellen ten dienste van projecten uit het werkplan.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	In 2019 zijn we gestart met het Cliëntenpanel om te vormen tot een Burgerpanel. Daarbij is ingezet op uitbreiding in de vorm van meer deelnemers en meer diversiteit in achtergrond. Tevens is ingezet op een verbreding van de thema's waar deelnemers op bevraagd worden: de focus op zorg verschuift naar de aandachtsgebieden van BKL. - samenwerking met communicatie en ICT; - scholing voor optimaal gebruik Survalyzer; - het Burgerpanel wordt onder de aandacht gebracht om leden te werven; - het Burgerpanel wordt onder de aandacht gebracht van partners om het gebruik te stimuleren; - ontwikkelen promotiemateriaal; - enquêteresultaten worden gedeeld om het gebruik te stimuleren.
Beoogd resultaat/effect	- Er is een permanente thermometer beschikbaar om over relevante onderwerpen de temperatuur onder de Limburgse bevolking te polsen. Deze is bij voorkeur representatief.

	- op tal van onderwerpen laten burgers hun stem (mening) horen; - minimaal 1000 leden (begin 2019: 600); - er worden zeker 6 peilingen gehouden, incl. rapportage; - de bevindingen zijn gedeeld en hebben bijgedragen aan de resultaten van de onderwerpen waar het online-panel als instrument voor is ingezet.

Prioriteit	Achterbanbevragingen en advies van doelgroepen (middels passende methodiek) in samenwerking met koepel(s)
Waarom doen we het	Aandacht voor het verhaal en de uitdaging van een specifieke doelgroep in kwetsbare positie. Hierdoor voeling houden met collectieve uitdagingen die als voeding ingezet kunnen worden bij vormgeving van inspiratiesessies en andere sensibiliseringsactiviteiten.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Enerzijds door niet-georganiseerde burgers specifiek te benaderen en anderzijds door bijvoorbeeld koepelorganisaties met kennis, contacten en methodieken te ondersteunen op specifieke thema's waardoor ze in staat gesteld worden om de individuele missie vorm te geven: Per koepelorganisatie heeft de ondersteuning betrekking op specifiek onderdeel: PML "Werkende mantelzorger", SOL "Zinvolle dagbesteding voor schoolverlaters met een verstandelijke beperking", FGL "Werknemerschap voor mensen met een lichamelijke beperking", PAZ "Uitdagingen in participatie voor (allochtone) jongeren", GGZ "Gelijke kansen voor mensen met een GGZ-achtergrond in arbeidsparticipatie", KBO "Arbeidsbemiddeling voor werklozen van middelbare leeftijd". Met interne deskundigen op het gebied van sociale zekerheid, werk en uitkering, inclusieve arbeidsmarkt, koepel- en doelgroeporganisaties.
Beoogd resultaat/effect	Werkwijze en vormgeving van diensten die optimaal aansluit bij de daadwerkelijke behoefte en uitdaging van de doelgroep.

Prioriteit	Scholing en advies van jongeren met een migratieachtergrond
Waarom doen we het	Limburgers met een migratieachtergrond hebben veelal een benadeelde positie als het gaat om hun mate van participatie aan de Limburgse samenleving en verdienen daarin onze aandacht.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	BKL gaat zich richten op het ontsluiten en toelichten van de relevante informatie voor allochtone jongeren omtrent beschikbare opleidingen, mogelijkheden, kansen en belemmeringen op de arbeidsparticipatie. Daarin wordt samenwerking gezocht met gemeenten, onderwijs en werkgevers. Aparte aandacht krijgt het vinden van de doelgroep (zie moeilijk bereikbare groepen).

Beoogd resultaat/effect	Dat allochtonen beter geïnformeerd zijn zodat ze daarmee beter zijn toegerust om goede beslissingen te nemen over opleidingen en dat bijdraagt aan het langzaam inlopen van de achterstand van kinderen van mensen met een migrantenachtergrond.

Project	Panel Jeugd Parkstad
Waarom doen we het?	Om de stem van jongeren te laten horen via het doorgeven van signalen en adviezen aan de gemeente Parkstad en het Sociale Domein.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Met jongeren in gesprek gaan over jeugdhulp. Door daar waar mogelijk bij hun overleggen (bv jeugdraden) aan te sluiten. Door instellingen en bijeenkomsten waar jongeren komen te bezoeken. Door jongeren binnen het netwerk te benaderen (ook via social media, whats app). Door met anderen samen te werken die ook met de jongeren actief bezig zijn (gemeenten, Jeugdwelzijnsberaad, LOC , interne ondersteuners van de jeugdraden, enz).
Beoogd resultaat/effect	Het panel is uitgebreid met jongeren. Minimaal de helft van de panelleden is jonger dan 18 jaar. In 2020 zijn 4 adviezen aan de gemeente uitgebracht. Het jeugdpanel heeft ook vertegenwoordiging vanuit de andere gemeenten (niet alleen Heerlen).

Prioriteit	Versterken steunpunt Initiatieven Limburg
Waarom doen we het	Burgerinitiatieven zijn van grote waarde voor de samenleving. Burgerinitiatieven dragen bij aan een gezonde, vitale samenleving. Burgerinitiatieven worden gestart vanuit “iets missen”, om de wijk leefbaarder te maken, om lotgenoten te ontmoeten, of omdat mensen het fijn vinden iets nuttigs te doen. Doordat zowel idee, doel, resultaat, aanpak vanuit mensen zelf komen, herbergen initiatieven een grote kans op duurzame verbetering van een omgeving of groep. BKL zet daarom in op het verder helpen van bestaande initiatieven of helpt bij het vorm geven van nieuwe initiatieven. Deze inzet op het initiëren, versterken en bestendigen van activiteiten en initiatieven van burgers in buurten, wijken en op regionaal en provinciaal niveau vraagt een grondige en doordachte werkwijze. Daarnaast zijn cliënteninitiatieven of patiëntenverenigingen een verbijzondering van burgerinitiatieven: ‘De burger in de rol van patiënt daar waar het gaat om ziekte of aandoening.’
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Het ‘steunpunt’ Initiatieven Limburg ondersteunt activiteiten van en voor mensen.

	Op basis van kennis van het netwerk in Limburg, kan dit door: - informatie en verwijzing; - advies en begeleiding; - verbinding met bestaande initiatieven; - bekendheid geven op de website www.initiatievenlimburg.nl. Om de voordelen van burgerinitiatieven te versterken wordt actief ingezet op: - het helpen ontwikkelen van nieuwe ideeën vanuit de burger; - vraagbaak en klankbordfunctie voor burgerinitiatieven; - stimuleren, versterken en ondersteunen van burgerinitiatieven o.a. om ze in beeld te brengen en/of zelfstandig een vervolg te geven, eventueel door ze te wijzen op mogelijke subsidie vanuit het Stimuleringsfonds Burgerinitiatieven.; - de vraagbaak en klankbordfunctie. - het up to date brengen van de bestaande website van Cliënteninitiatieven in een gerestylede website www.Initiatievenlimburg.nl Dit wordt gedaan door een vernieuwd redactieteam. Was de eerdere website vooral gericht op patiëntenverenigingen en zorggerelateerde doelgroeporganisaties, de omgevormde website zal ook toegankelijk(er) worden voor burgerinitiatieven die binnen de thema's van BKL actief zijn of worden. De website kan gezien worden als een soort contactgids voor burgerinitiatieven zoals ze bij ons bekend zijn. Ze beschikt over een agenda en een podium waarin actieve/creatieve Limburgers hun verhaal kunnen doen. - Samen met de universiteit organiseren we de module 'Adoptie van Burgerinitiatieven en Patiëntenorganisaties' waarin studenten in een blok van 10 weken aan de slag gaan met een vraagstuk vanuit een burgerinitiatief en/of patiëntenorganisatie en de mens achter de patiënt leren kennen via het delen van verhalen.
Beoogd resultaat/effect	- 30 initiatieven vanuit burgerperspectief die bijdragen aan een gezonde samenleving zijn gecoacht en ondersteund Aantal gecoachte en ondersteunde; Bij voorkeur verspreid over Limburg en rond uiteenlopende thema's ondersteund. - Website www.initiatievenlimburg.nl is doorontwikkeld tot een Burgerkracht brede website en dient als vind- en contactplaats van alle, aan de thema's van BKL gerelateerde, burgerinitiatieven.

Prioriteit	Ondersteuning lokale initiatieven – Empower jouw initiatief
Waarom doen we het	- De Pijler zal lokale initiatieven op voorwaarden financieel ondersteunen. Voorwaarden zijn: - het project moet passen binnen de doelstelling van de Pijler; - de Pijler betaalt een concreet onderdeel van het project (Bijvoorbeeld een publicatie of een conferentieruimte);

	- er moet sprake zijn van cofinanciering; - de Pijler ondersteunt het initiatief met expertise indien gewenst. Om bekendheid te geven aan deze mogelijkheid zal de Pijler "innovatietafels" organiseren. Goede ideeën krijgen de gelegenheid om zich te presenteren en maken zo kans om een financiële impuls te krijgen voor hun project.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Twee tot vier lokale initiatieven worden financieel ondersteund door de Pijler. Borging vindt plaats door jaarlijkse reservering in de begroting en bij overschot door meevallers zal deze post worden aangevuld. - Door als voorwaarde cofinanciering op te nemen worden andere partners, lokaal of provinciaal, gestimuleerd om initiatieven mee te financieren; - We werken samen met de Rabobank om facilitair en financieel te ondersteunen. Dit kan verder uitgebreid worden; - We organiseren dit mede in samenwerking met collega's van BKL vanuit het perspectief nieuw leiderschap.
Beoogd resultaat/effect	- 2-4 lokale initiatieven worden financieel ondersteund door de Pijler.

Project	Innovatiesprint Jeugd
Waarom doen we het	Duurzame veranderingen komen alleen tot stand in samenwerking met de mensen om wie het gaat. De beoogde transformatie heeft dus enkel kans van slagen wanneer cliënten (jeugdigen en (pleeg)ouders) een zwaarwegende stem hebben en wanneer hun positie substantieel wordt versterkt. In de Sociale Agenda wordt een grote rol toebedeeld aan de jeugd als het gaat om het realiseren van de beoogde veranderingen. CliC een ondersteuningsorganisatie voor jongeren en hun ouder heeft het initiatief genomen om innovatiesprint te organiseren om innovatieve verbetertrajecten van onderop los te trekken. Ze heeft daarvoor gelden gekregen van de provincie Limburg. Nadat CliC per 1 januari 2019 is opgehouden te bestaan heeft de provincie Burgerkracht Limburg gevraagd dit initiatief over te nemen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Stimuleren en faciliteren van (korte) innovatieve verbetertrajecten. Daarvoor willen wij Innovatiesprints inzetten, waarbij gemotiveerde jeugdigen/ouders en vrijwilligers, maar ook mensen van organisaties, gemeenten en opleidingen samen verbetertrajecten ingaan om bij te dragen aan het oplossen van situaties waar jeugdigen en ouders in de praktijk tegenaan lopen. Het idee is om de komende twee jaar in 4 regio's (verspreid over de hele provincie Limburg) dergelijke sprints uit te zetten. Dit zal resulteren in 8 projecten die door middel

	van coaching en financiële een bijdrage een start hebben gemaakt. Het mooie van dit concept –een doorontwikkeling van een samenhangende aanpak die in Brabant al in praktijk is gebracht- is dat ideeën uit het hart van de samenleving de kans krijgen om daadwerkelijk gerealiseerd te worden. Ook ontstaan er zo nieuwe netwerken tussen mensen van diverse pluimage die willen bijdragen aan maatschappelijke verbeteringen die ten goede komen aan de jeugd. Successen van de diverse sprints worden gedeeld en de ervaring leert dat er van dit soort concrete verbetertrajecten een zeer motiverende werking kan uitgaan. Belangrijk is: - per sprintlocatie worden diverse innovatieve ideeën ingediend door inhoudelijk betrokkenen en ervaringsdeskundigen. - de ideeën worden beoordeeld door een jury van ervaringsdeskundigen en deskundigen; er komt twee winnende ideeën per locatie uit de bus. - het winnende idee wordt in tranches uitgewerkt en kan daarbij rekenen op facilitering en ondersteuning in de vorm van max. 100 uur ondersteuning en (gemiddeld) € 2.500 activiteitenbudget. BKL neemt de voorbereiding en organisatie van de (start)bijeenkomsten voor de diverse sprints voor haar rekening en organiseert waar nodig aanvullende activiteiten en de inzet van deskundigen voor de ondersteuning van het uitwerken/realiseren van de geselecteerde ideeën. Per innovatiesprint wordt samen met de betreffende regio een thema bepaald waar de initiatieven betrekking op hebben. Actuele thema's zijn: - Voorkoming kindermishandeling - Kinderen en armoede - 18+ problematiek. Maar de regio kan ook voor een ander thema kiezen waaraan dan samen met BKL vorm aan gegeven wordt.
Beoogd resultaat/effect	Eind 2020 zijn er 8 nieuwe projecten gerealiseerd die op een innovatieve manier vorm geven aan een project voor en door jongeren en jeugdigen.

Prioriteit	Stimuleringsfonds Burgerinitiatieven
Waarom doen we het	Het doel van het Stimuleringsfonds Burgerinitiatieven is burgerinitiatieven met betrekking tot maatschappelijke onderwerpen zoals participatie, gezondheid en bestaanszekerheid te versterken door middel van financiële ondersteuning. Het fonds doet daartoe een appèl op potentiele donateurs om op deze wijze invulling te geven aan hun maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid om burgers te helpen hun leven te 'verrijken'. D.w.z. hen te helpen

	om hun persoonlijke en maatschappelijke omstandigheden te verbeteren middels het financieel ondersteunen van de uitvoering van initiatieven die dit doel nastreven. Het Stimuleringsfonds draagt bij aan het aanjagen en ondersteunen van burgerinitiatieven in het algemeen en heeft een nauwe relatie met InitiatievenLimburg.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	De commissie is ingesteld en wordt ondersteund door BKL; secretariële en (financieel-) administratieve ondersteuning, inhoudelijke en praktische ondersteuning op het communicatieve en relationele vlak, PR en promotionele ondersteuning, en facilitaire voorzieningen. Dit alles ten einde: - bekendheid te geven aan het bestaan, het doel en de werkwijze en de activiteiten van het fonds; - bestaande en potentiele donateurs, sponsoren en subsidieverstrekkers te benaderen ten einde financiële middelen voor het fonds te verwerven; - burgers te stimuleren duurzame initiatieven te starten of uit te bouwen; - aanvragen voor financiële ondersteuning te beoordelen - resultaten van de initiatieven te delen met andere belangstellenden.
Beoogd resultaat/effect	Het saldo bedraagt (begin 2020) € 50.000 voor financiële ondersteuning van burgerinitiatieven. Met een maximale subsidie van € 5.000,- per initiatief kunnen naar verwachting 15-20 projecten een verschil voor hun omgeving gaan maken.

Project	Methodiek / werkwijze bereiken ‘moeilijk vindbare’ burgers
Waarom doen we het	Veel burgers die zich in een kwetsbare positie bevinden zijn niet in beeld en/of lastig bereikbaar. Om juist ook voor deze mensen het verschil te maken is het een voorwaarde dat we met deze burgers in contact komen, naar hen luisteren en hun situaties kennen. Pas dan kunnen we weten of en wat we in samenwerking kunnen bijdragen aan het veranderen van de situatie. Onze rol en ons doel zijn om kansen te zien, om die te ontwikkelen om zo moeilijk bereikbare doelgroepen van informatie en advies te voorzien en hen te ondersteunen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	In samenwerking met andere partijen (zorg in de wijk, woningcoöperatie, gemeenten, …) onderscheid maken tussen moeilijk vindbaar en moeilijk bereikbaar. Samen met RIVM op de aandachtsgebieden arbeid en bestaanszekerheid leren van hun ervaringen, adviezen en methoden. Burgers die wel vindbaar zijn benaderen, door samen te werken met andere partijen waar deze groepen zich toe moeten verhouden en die wel toegang hebben (ivm AVG).

	Aansluiten bij bestaande activiteiten of deze in gezamenlijkheid organiseren. Op het gebied van Bestaanszekerheid wordt bv. samengewerkt met diverse (maatschappelijke) organisaties: Cubiss, FAM, Kerk en Samenleving, SMKK, enz. om ondervertegenwoordigde doelgroepen beter te kunnen bereiken met onze dienstverlening.
Beoogd resultaat/effect	Er is een werkwijze ontwikkeld om burgers beter te vinden en te bereiken, incl. kennis van beproefde methodieken. De doelgroep waar het meeste winst te behalen is, wordt beter bereikt. Niet (alleen) door BKL, maar ook doordat wij onze resultaten delen. Te denken valt aan de jongeren en allochtone Limburgers.

Prioriteit	Het opleiden van ervaringsdeskundigen armoede/sociale uitsluiting in Limburg
Waarom doen we het	Andere perspectieven, andere inzichten. Ervaringsdeskundigen leggen vaak makkelijker contact met onze doelgroepen (ook met burgers die nu onbereikbaar blijven voor instanties), en kunnen fungeren als rolmodel.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	De Pijler onderzoekt momenteel de mogelijkheden van het opstarten van een dergelijke opleiding binnen Limburg. Er is budget beschikbaar overgebleven van Stichting de Pijler. Er wordt een aanvraag ingediend bij de Provincie Limburg om dit geld te mogen gebruiken voor het oprichten van deze opleiding. Bij toekenning zal samen met het ROC Vista college vorm gegeven aan deze opleiding.
Beoogd resultaat/effect	Meer ervaringsdeskundigen Armoede die posities bij overheden en organisaties innemen om de stem van de ervaringsdeskundige bij de directe uitvoering te betrekken.

Prioriteit	Van Zelfhulp naar Zelfregie
Waarom doen we het	Zelfregie is voor iedereen van grote betekenis. Het heeft te maken met zelfbeschikking, eigen kracht, keuzes kunnen maken, eigenwaarde, autonomie. Als mensen zich in een kwetsbare positie bevinden is die zelfregie vaak niet of beperkt aanwezig. Dan helpt het als er laagdrempelige ondersteuning is die je helpt die regie weer te vinden. Inmiddels hebben de aanpak van zelfhulp naar zelfregie en de zelfregietool hun nut bewezen en stijgt de vraag. De ervaringskennis en het begrip van lotgenoten kunnen dan van veel betekenis zijn, alleen is deze vorm van ondersteuning weinig bekend en soms moeilijk te vinden. Met de aanpak ‘van zelfhulp naar zelfregie’ wordt meer gebruik gemaakt van elkaars ervaringen (samenhulp). Op de website

	zelfregietool.nl staat een aanbod van ruim 100 lotgenotengroepen in de regio, en kan iemand zelf direct contact leggen met een ervaringskundige en praktische informatie vinden over uiteenlopende onderwerpen, verzameld door ervaringsdeskundigen. Deze kennis wordt intensief onder de aandacht gebracht bij de eerstelijns verwijzers in de regio.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Met behulp van workshops en structurele communicatie wordt de kracht van zelfhulp onder de aandacht gebracht van de eerstelijns zorgverleners zodat zij deze aanvulling op hun eigen professionele aanbod leren ervaren, vertrouwen, weten te vinden en uiteindelijk als vanzelfsprekend zullen voorstellen aan hun cliënten (Opm.: Ervaringdeskundigheid vult het zorgaanbod aan, maar vervangt dat niet). - Doorontwikkelen van de website zelfregietool.nl en achterliggende processen. - Opbouwen en uitbreiden van zelfregienetwerken in de regio, te beginnen rond Heerlen en Sittard-Geleen. - Uitwerken en uitdragen van een handreiking (Routekaart) om de aanpak overdraagbaar te maken naar andere regio's. Om dit mogelijk te maken wordt ook een aantal aanvullende activiteiten georganiseerd, namelijk: - Mensen die zelf een nieuwe groep willen opstarten worden ondersteund met een training, PR en zoeken naar een ruimte. - Voor mensen die hun ervaringskennis willen delen en inzetten om anderen (lotgenoten) verder te helpen wordt een netwerk geboden waar zij elkaar kunnen ontmoeten bij themabijeenkomsten, waar zij ervaringen kunnen delen en waar scholing wordt aangeboden om vaardigheden te ontwikkelen om iemands persoonlijke kennis beter in te kunnen zetten. - Deze netwerken krijgen ook een digitaal platform waarin onderling gemakkelijk kennis kan worden uitgewisseld, het aanbod aan trainingen en bijeenkomsten te vinden is en waar andersom ook gemakkelijk de ervaringsdeskundigen in de regio kunnen worden bereikt. Uitdaging ligt nu vooral in het op de juiste manier binden van de mensen in de regio die zich – vaak belangeloos – in willen zetten voor lotgenoten. Hoe ga je dit organiseren en toch vanuit eigen behoefte laten ontstaan? Te laten ontwikkelen vanuit eigen zelfstandigheid en alleen daar te faciliteren waar dat nodig is. Dit vraagt een menselijke en gelijkwaardige aanpak die door iedereen gedragen moet worden. Vinden van lokale locaties waar ervaringsdeskundigen en burgers elkaar kunnen ontmoeten. Bovenstaande gebeurt in nauwe samenwerking met de zorggroepen Huisartsen OZL, Meditta en MCC Omnes, ziekenhuis Zuyderland, de samenwerkende apothekers (SAM) en de gemeenten in de regio Sittard-Geleen, Heerlen en de uitvoerende organisaties Heerlen Standby! en Knooppunt Informele Zorg.

Beoogd resultaat/effect	Ambitie voor eind 2020: - een doorontwikkelde website en aanpak - 2 zelfregienetwerken in Heerlen en Sittard-Geleen - een handreiking voor de uitrol in andere regio's - minimaal 150 groepen (nu 100 met 70 verschillende onderwerpen) - 400 hulpvragen via de website zelfregietool - zelfhulp bekend en infomateriaal beschikbaar bij 90% huisartspraktijken Mijnstreek Per groep slagen 8-10 burgers er tevens in om een kwetsbaarheid om te zetten in een kracht en die te gebruiken om een verschil te maken voor hen die dat nodig hebben. Tot eind 2020 richt de pilot zich op de twee Mijnstreken. In 2019 wordt al wel een start gemaakt met een overzicht van groepen in de regio Roermond en daarna zo mogelijk in Maastricht. Na 2020, als de handreiking gereed is, kan uitrol plaatsvinden naar de andere regio's in Limburg, en mogelijk verder.

Project	Gemeenschapsaccommodatie
Waarom doen we het	Gemeenschapsaccommodaties hebben een maatschappelijk belang. Als ontmoetingsplek dragen ze bij aan functies in zorg, bestrijden eenzaamheid, sport, cultuur en gemeenschapszin. Ze vormen als het ware een randvoorwaarde voor realisatie van een aantal ambities uit de Sociale Agenda en organisatiedoelen van BKL (zelfregie, burgerinitiatieven, inclusieve samenleving).
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Verkennen of en hoe BKL vanuit het burgerperspectief, en in de verbinding met andere activiteiten (bijv. zelfhulp/inrichten zelfregiecentrum)samen met en door de burger kan bijdragen aan de ontwikkeling of herontwikkeling van accommodaties. Daarbij is nauwe samenwerking met gemeenten en verenigingen van belang en staat het stimuleren en versterken van burgerinitiatieven voorop (bv. via Stimuleringsfonds). Aansluiten bij de bestaande regeling en de betrokkenheid van VKKL/Spirato.
Beoogd resultaat/effect	Antwoord op de vraag of en hoe BKL hier ondersteunend in kan zijn. De accommodaties moeten voldoen aan randvoorwaarden t.b.v. inclusiviteit.

Prioriteit	Bestuursadvisering en -ondersteuning koepel-en doelgroeporganisaties.
Waarom doen we het	De aan BKL verbonden koepel- en doelgroeporganisaties zijn belangrijke partners in ons netwerk. Als netwerkorganisatie ligt de nadruk op verbinden en kijken hoe met de

	maatschappelijke organisaties en de doelgroep die ze vertegenwoordigen, samengewerkt kan worden om hun te laten aansluiten op de inhoudelijke thema's.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Vanuit BKL wordt verbinding gezocht waar het voor een of meerdere doelgroepen een relevant thema betreft en op die manier wordt er samengewerkt aan thema's die zowel voor koepels als BKL relevant zijn. Andersom wordt gezocht of BKL kan bijdragen aan die thema's die voor de koepel relevant zijn. De besturen worden geholpen in het proces om samen deze beweging te maken en die inhoud als vertrekpunt te nemen.
Beoogd resultaat/effect	Aan het eind van 2020 is elke koepel (en zo mogelijk in verband) op een aantal thema's geholpen bij het realiseren van haar doelstellingen en heeft andersom BKL baat gehad bij de kennis , ervaring van de koepel en haar achterban. De positie en inrichting van de Raad van Aangeslotenen is versterkt.

Prioriteit	POLC bijeenkomsten (Basisactiviteit: Inspraak en medezeggenschap)
Waarom doen we het	De cliëntenraden zijn organen die een wettelijke basis hebben. Vanuit deze basis hebben ze een grote verantwoordelijkheid in het toetsen van het beleid. Een deskundige raad en deskundige cliëntenraadsleden zijn van groot belang om hun taak als vrijwilliger professioneel uit te voeren.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	POLC-bijeenkomsten, Provinciaal Overleg Limburgse Cliëntenraden. Organiseren van deze bijeenkomsten. Inhuren van deskundigheid en inhoudelijk vormgeven. Uitbreiden met regionale bijeenkomsten. Overleg van ondersteuners van cliëntenraden jeugdhulpinstellingen in Limburg (intervisie/vraagbaak/deskundigheidsbevordering).
Beoogd resultaat/effect	Cliëntenraadsleden hebben een platform om ervaringen te delen, kennis te vergroten en gezamenlijke activiteiten of acties te organiseren. Cliëntenraden worden deskundiger en effectiever.

Prioriteit	Ondersteuning lokale cliëntenraden (Basisactiviteit: Inspraak en medezeggenschap)
Waarom doen we het	Bundelen van signalen uit de achterban en deze in verbetervoorstellen om te vormen om daarmee de afzonderlijke raden te ondersteunen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Het bieden van ondersteuning aan burger/ cliëntenraden die zich inzetten om de positie van mensen met lage inkomens te verbeteren.

Beoogd resultaat/effect	Burgers in cliëntenraden hebben hun stem om ervaren knelpunten bekend te maken aan beleidsmakers meer deskundig gemaakt waardoor ze meer impact hebben.

Prioriteit	Adviseren van gemeenten over cliëntenmedezeggenschap (Basisactiviteit: Inspraak en medezeggenschap)
Waarom doen we het	Door het verzamelen en ontwikkelen van nieuwe methoden en instrumentaria om inspraak en medezeggenschap beter vorm te geven, kunnen overheden hun medezeggenschap professioneler inrichten.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Adviseren van gemeenten (of ketenpartners) over nieuwe vormen van inspraak en medezeggenschap
Beoogd resultaat/effect	Door onze rol verkleinen we de kloof tussen overheid en burger door adequate vormen van inspraak en medezeggenschap op te zetten.

Project	Onderzoek samenbrengen cliëntenraden – adviesraden (Basisactiviteit: Inspraak en medezeggenschap)
Waarom doen we het	Ondersteunen, faciliteren, ontmoeting en kennisdeling voor leden van cliëntenraden sociale zekerheid (De Pijler/Bestaanszekerheid) Vanuit BKL worden de Adviesraden Sociaal Domein ondersteund. Daar waar de knip vooral zit in de doelstelling en terrein van de raden (sociale zekerheid v.s. WMO) zijn er veel dezelfde thema's die jaarlijks passeren. En zien we eveneens in de praktijk een samenvoeging/verbreding ontstaan. Er zijn thema's te benoemen die we in groter verband, of juist regionaal gezamenlijk kunnen oppakken, onder de aandacht brengen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Intern BKL: een verkenning op welke raden zijn doorverbonden in de provincie en kunnen we daar een kaart van maken? Welke thema's leven en waar is behoefte aan. En waar zit de gezamenlijkheid. Praktijk: 2 x jaarlijks op provinciaal of regionaal niveau een bijeenkomst, overleg, lezing (etc.) organiseren voor de raden vanuit een gezamenlijk thema.
Beoogd resultaat/effect	Verbinden van adviesraden binnen de thema's van BKL die elkaar in de uitvoering beter kunnen vinden, samenwerken en kennis delen.

Prioriteit	Inspiratiesessies voor beroepskrachten binnen MKB en uitkeringsinstanties op het thema Arbeid

Waarom doen we het	Streven naar een inclusieve arbeidsmarkt waar iedereen naar vermogen onderdeel van kan uitmaken. Beroepskrachten en werkgevers sensibiliseren op vraagstukken en uitdagingen van mensen in kwetsbare positie (bijvoorbeeld afstand tot de arbeidsmarkt). Uitdagingen aankaarten, bespreekbaar maken en beide partijen mede-eigenaar maken in het streven naar een duurzame en sociale oplossing.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Inspiratiesessies, lezingen, netwerkbijeenkomsten die ervoor zorgen dat beide doelgroepen zich door maatwerk (een thema vanuit het perspectief van de doelgroep wordt belicht) adequaat geïnformeerd voelen en geïnspireerd raken. Samen met overheidsinstanties (uitkeringsinstanties), werkgevers MKB, koepelorganisaties en belangenverenigingen.
Beoogd resultaat/effect	4 bijeenkomsten. Sensibilisering en daardoor concrete en zichtbare verandering van de benadering (van probleem en doelgroep) bewerkstelligen.

Prioriteit	Actieve participatie in het netwerk Limburg Positief Gezond
Waarom doen we het	Een veranderingstraject (trendbreuk in de gezondheid, vitaliteit en participatie van de Limburgers) vraagt om een lange termijnvisie en een gezamenlijke aanpak. Samen met allerlei organisaties in Limburg zetten we in op het verduurzamen van de beweging Limburg Positief Gezond door verdere implementatie, borging, verdieping en verbreding, om zodoende daadwerkelijk het verschil te maken voor en met burgers (in kwetsbare positie).
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Actieve participatie in het netwerk Limburg Positief Gezond waarin we inzetten op: - het doorontwikkelen van het netwerk Limburg Positief Gezond, en - het opzetten van een kenniscentrum waar het accent ligt op het verbinden en implementeren van kennis van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid; - Samen met andere partners in het netwerk organiseren van inspiratiebijeenkomsten, ontmoetingen van partners en leden uit het netwerk, themabijeenkomsten, het stimuleren van burgerparticipatie en burgerinitiatieven, en ondersteunen van burgers, vrijwilligers, mantelzorgers, professionals en organisaties die willen starten met Positieve Gezondheid; - Gezamenlijk inrichten van een kenniscentrum om kennis, expertise en ervaringen uit te wisselen over de implementatie van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Ter ondersteuning van het netwerk en de daadwerkelijke verandering door inzet Positieve Gezondheid; - Participatie in het onderzoek naar de beweging Limburg Positief Gezond (UM en RIVM).

Beoogd resultaat/effect	- Bijdragen in de trendbreuk; verminderen gezondheidsachterstand en verhogen vitaliteit en participatie van de Limburgers; - Netwerk Limburg Positief Gezond; - Kenniscentrum Limburg Positief Gezond.

Prioriteit	Positief Gezonde wijk
Waarom doen we het	Positieve Gezondheid biedt, naast het individuele niveau, ook grote kansen voor het bevorderen van de gezondheid op collectief niveau. Uit de literatuur is bekend dat de omgeving van invloed is op je gezondheid, zowel de fysieke voorzieningen als bijv. groenvoorzieningen en de sociale netwerken in de wijk. En kan de inrichting van je leefomgeving een stimulerende rol hebben op gezond gedrag. Er zijn diverse modellen ontwikkeld waarbij de wijk het kader vormt voor Positieve Gezondheid. Inzetten, samen met wijkbewoners en in de wijk actieve organisaties, op een positief gezonde wijk heeft daarnaast ook een empowerende werking op de wijkbewoners zelf: kracht van binnenuit wordt gemobiliseerd, aanwezige kwaliteiten worden aangesproken; sociale netwerken en steunsystemen worden gestimuleerd. Door deze factoren wordt tevens de macht en invloed om veranderingen in de wijk te realiseren vergroot.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- In tenminste 2 wijken initiëren we een pilot rondom een positief gezonde wijk. Hiervoor werken we samen met de wijkbewoners, woningcorporatie, gemeente en in de wijk actieve organisaties en verenigingen. We gebruiken hiervoor diverse werkvormen (zoals de werkvorm citizen science) en stappenplannen; - In Hoensbroek zijn we in 2019 gestart om in samenwerking met Standby! een specifieke aanpak te ontwikkelen waarmee inwoners kennis maken met het gedachtegoed én gestimuleerd worden om zelf als burgeronderzoeker in/voor de wijk actief te worden. Gebaseerd op de werkvorm citizen science zoals toegepast in Blauwe Zorg in de wijk (Maastricht). Dit initiatief wordt doorgezet en opgetekend in een draaiboek en dient tevens als inspiratie en leeromgeving voor de andere op te starten pilots.
Beoogd resultaat/effect	- 3 Projecten rondom een positief gezonde wijk die dienen als voorbeeld voor andere gemeenten/wijken; - Draaiboek aanpak Hoensbroek en 2 andere wijkpilots.

Prioriteit	Het andere (patiëntgerichte) gesprek
Waarom doen we het	In 2017-2018 is een model voor het patiëntgerichte gesprek ontwikkeld. Met het patiëntgerichte gesprek willen we de ervaren kwaliteit van zorg verbeteren en door middel van een betere afstemming van de zorg en actieve betrokkenheid van de patiënt ook bijdragen aan een betere gezondheid. Het

	patiëntgerichte gesprek sluit naadloos aan bij het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. In alle netwerken/samenwerkingsverbanden is het van belang dat aanpak wordt ingebracht. In de Mijnstreek en Regio Roermond is het al geadresseerd.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	Door in samenwerking en met professionals steeds het andere gesprek en de brede blik onder de aandacht te brengen. Dat doen we in de bestaande projecten, waarbij ook de participanten (burgervertegenwoordigers) een stimulerende functie hierin hebben; - door in de Mijnstreekcoalitie het onderwerp patiëntgerichtheid in ieder geval halfjaarlijks op de agenda te zetten - door te stimuleren dat huisartsen, ziekenhuis en apothekers hun ervaringen buiten de eigen organisaties en beroepsgroep met elkaar delen - door met de zorgverzekeraar te onderzoeken hoe patiëntgerichtheid in de diverse settingen gemonitord kan worden.
Beoogd resultaat/effect	Door het andere/patiëntgerichte gesprek nemen patiënten zelf ook een rol in hun zorgproces en krijgen mensen de juiste zorg/ondersteuning op de juiste plek. In de Mijnstreek is er specifiek aandacht voor de verbinding van “het andere gesprek” met het in de regio ontwikkelde “patiëntgerichte gesprek”. In de overige regio’s maakt het onderdeel uit van het streven te komen tot een betere afstemming van de zorg.

Prioriteit	Regionale Samenwerkingsverbanden
Waarom doen we het	In alle regio’s in Limburg wordt samengewerkt aan het verbeteren van gezondheid, het verbeteren van de kwaliteit van zorg en de beheersing van de zorgkosten. BKL is de partij die daarbij aandacht vraagt voor de stem van de burger. Omdat we vinden dat inwoners zelf de nodige potentie hebben, is de insteek om vooral burgers uit de betreffende regio’s in positie te brengen hun stem te laten horen en zo invloed uit te oefenen. Wij ondersteunen waar nodig professionals en burgers daarbij. Onze rol binnen lokale en regionale samenwerkingsverbanden heeft zich ontwikkeld van het informeren van de burgers in de regio, via het delen van ervaringen en advies geven over plannen, tot het samenwerken aan en initiëren van projecten in co-creatie die de gezondheidsverschillen verkleinen, de eigen regie vergroten en de zorg stroomlijnen.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- We participeren in de regionale samenwerkingsverbanden Blauwe Zorg, Anders Beter en Mijn Zorg (Mijnstreek coalitie), in het samenwerkingsverband in Noord-Limburg PxZorg, Zorgnetwerk Roermond en Zorgnetwerk Weert het Gezondheidsakkoord Zuid-Limburg, DNG Zuid-Limburg en

	DNG Roermond. We geven op diverse manier vorm en inhoud aan de stem van de burgers, o.a. door het ondersteunen van bestuurlijke vrijwilligers die participeren in de samenwerkingsverbanden, initiëren van nieuwe projecten rondom knelpunten in de zorg in de regio en het ophalen van ervaringen en aandachtspunten in de regio (middels o.a. burgerpanels). - Participatie in het project 'Integrale Wijkaanpak Hoensbroek' door o.a. samen met Stand By in Heerlen met Positieve Gezondheid in de wijk aan de slag, o.a. door te monitoren wat de burgers merken van de beweging Positieve Gezondheid; - Deelname aan stuurgroepen en DB vanuit BKL, samen met bestuurlijk vrijwilligers; - Realiseren van participatie van burgers in projecten en activiteiten van de regionale samenwerkingsverbanden; - Bijeenkomsten met inwoners/organisaties om op te halen waar ideeën, wensen, knelpunten en behoeften liggen op het gebied van gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid als input voor de regionale samenwerkingsverbanden; - Werven, toerusten en coachen van inwoners uit de regio's om te participeren in activiteiten en projecten; - Kortdurende advisering m.b.t. burgerparticipatie - "Bemiddeling" voor organisaties en partijen die op zoek zijn naar participanten; - Onderlinge ontmoeting en verbinding van participanten.
Beoogd resultaat/effect	-Binnen de regionale en lokale samenwerkingsverbanden is het perspectief en de stem van de burger(s) aanwezig; - Een groep participanten is toegerust om te participeren in activiteiten en projecten in de regio; - Vanuit de burgers is input geleverd aan de regionale samenwerkingsverbanden over ideeën, wensen, knelpunten en behoeften van de bewoners in de regio voor verbeteren gezondheid, kwaliteit van zorg en kostenbeheersing.

Project	Patiëntenparticipatie in de Mijnstreek (VEZN)
Waarom doen we het	Binnen de Mijnstreek is tripartite samenwerking de basis (zorgverzekeraars, aanbieder en burger/patiënt). Burgerkracht Limburg heeft vanaf het eerste begin zitting gehad in stuurgroepen en DB van MijnZorg en Anders Beter en uitvoering gegeven aan het patiënten- en burgerperspectief. Daar waar het "makkelijk" zou zijn om de invulling van de patiënten/burgerparticipatie vanuit BKL voort te zetten, kiezen we er voor om de partijen in de Kerncoalitie Mijnstreek toe te rusten burgerparticipatie zelf vorm en inhoud te geven en zetten we in op duurzaam versterken van burgerparticipatie binnen alle geledingen en patiënt empowerment. Daarnaast zetten we zowel in op collectieve burgerparticipatie als op patiënt empowerment als communicerende vaten binnen dit project. In co-productie samenwerken aan betere kwaliteit van zorg, ervaren gezondheid en kostenbeheersing.

	Alleen op deze manier zijn duurzame resultaten te verwachten.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- Inzetten op collectieve burgerparticipatie als op patient empowerment; - Bekrachtigen van de gezamenlijke visie op participatie van alle betrokken partijen en die structureel vorm en inhoud geven; - Een specifieke aanpak ontwikkelen, uitwerken en (deels) implementeren voor toerusting en versterking van burgers om regie te nemen op de eigen gezondheid.
Beoogd resultaat/effect	- Borging dat de burger centraal staat binnen de kerncoalitie en themacoalities van de Mijnstreek, wat tot uiting komt in de uitgangspunten, doelstellingen en uitvoering van programma's en projecten. - Daardoor zijn partijen op termijn in staat om zelf vorm en inhoud te geven aan burgerparticipatie. - Inwoners van de Mijnstreek zijn beter toegerust om eigen regie op hun gezondheid te nemen. - Deze resultaten dragen vervolgens bij aan het afnemen van de zorgvraag (verbeteren algehele gezondheid), dito kosten en aan een goede beleving van de kwaliteit van zorg.

Prioriteit	Burgerparticipatie in onderzoek, beleid en/of projecten
Waarom doen we het	BKL zet zich in voor een Limburg waarin iedereen meetelt en op een eigen manier meedoet. Dat kan volgens ons alleen als alle (Lim)burgers gezien en gehoord worden. Een van de manieren om gezien en gehoord te worden is het versterken van participatie van burgers in onderzoek, beleidsvorming en/of projecten die gevolgen hebben voor die burgers. Met burgers kun je leren van de huidige praktijk, inzicht verkrijgen in ervaringen en inspelen op aanbevelingen uit de samenleving; Door betrekken van de burger wordt de kwaliteit en haalbaarheid van plannen en beleid vergroot en is er een ; groter draagvlak, omdat het beter aansluit bij de belangen van de burger. BKL zet zowel in op het vormgeven van betekenisvolle burgerparticipatie als op het toerusten van andere partijen om burgerparticipatie betekenisvol vorm te geven.
Wat gaan we doen / Hoe gaan we het doen	- De in 2019 ontwikkelde brochure 'Burgerparticipatie in beleidsvorming en/of projecten wordt gebruikt om in diverse trajecten van beleidsvorming burgerparticipatie vorm te geven (in de Mijnstreek wordt het stappenplan gebruikt, in andere netwerken wordt het verkend; - De in 2019 opnieuw vormgegeven brochure 'Visie en Uitgangspunten cliëntenparticipatie in onderwijs, onderzoek

	en innovatie' wordt gebruikt om in diverse trajecten cliëntenparticipatie vorm te geven; - We werken samen met de kennisinstituten Zuyd, Maastricht Universiteit en Fontys aan het integreren van het burgerperspectief in onderwijs en onderzoek. We participeren in (onderzoeks)projecten die inzetten op het vergroten van de eigen regie, zeggenschap, meedoen en/of gezondheid van groepen in een kwetsbare positie; - We werken samen met kennisinstituten Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht en Fontys aan projecten en onderzoeken die ten doel hebben de gezondheid van de Limburgers te verbeteren en kennis te verbreden over het werken vanuit het gedachtegoed Positieve Gezondheid. Bijv. projecten rondom gezonde leefstijl (aanvraag kennisas-project) en effectmeting van de beweging Positieve Gezondheid (aanvraag ZonMw); - Samenwerken met onze netwerken in (onderzoeks)programma's zoals LIME en EIZT (Zuyd Hogeschool), Academische werkplaats Ouderenzorg, Health Services Research, CAPHRI, werkplaats Jeugd en Academische werkplaats Publieke Gezondheid; - We rusten middels scholing, voorlichting en ondersteuning andere partijen toe burgerparticipatie binnen hun project vorm en inhoud te geven; - We onderhouden een netwerk van vrijwilligers die (willen) participeren in onderzoek en onderwijs. We scholen, ondersteunen en coachen vrijwilligers en ervaringsdeskundigen hiervoor.
Beoogd resultaat/effect	- Betekenisvolle Burgerparticipatie die bijdraagt aan een Limburg waarin iedereen meetelt en op een eigen manier meedoet; - Quattro-helix partijen die voldoende toegerust zijn om samen met burgers te werken aan oplossingen voor de uitdagingen of knelpunten die groepen burgers in een kwetsbare positie in het dagelijkse leven ervaren.